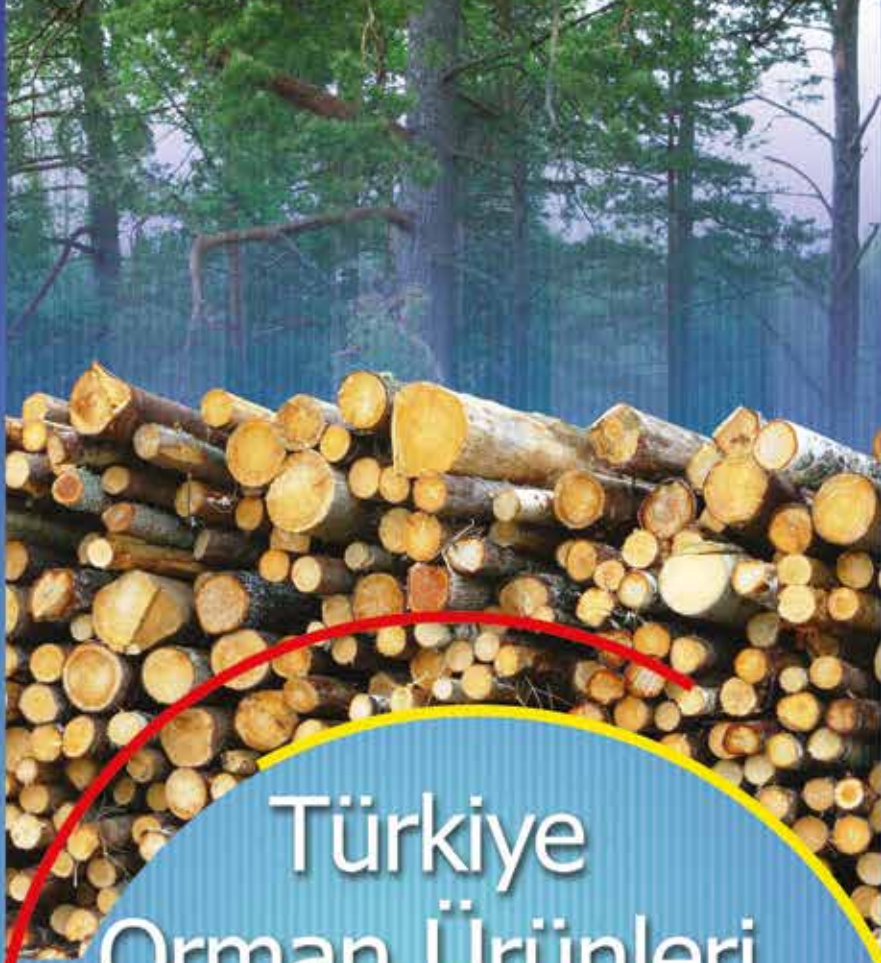

Türkiye
Orman Ürünleri
Meclisi
Sektör Raporu
2013

Türkiye
Orman Ürünleri
Meclisi
Sektör Raporu
2013

ISBN : 978-605-137-461-1
TOBB Yayın No : 2015/246

TOBB yayın için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir.

Tel : 0.312 218 20 00
Faks : 0.312 218 20 64
İnternet : www.tobb.org.tr
TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak internetten ulaşabilirsiniz.

Basım : Salmat Basım Yayıncılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sebzabahçeleri Cad. No. 90/1 İskitler / Ankara
Tel: (0312) 341 10 24

ÖNSÖZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk özel sektörünün en üst düzeyde yasal temsilcisi sıfatı ile özel sektörümüzün ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalar yürütmüş, sorunlarına çözüm aramış ve özel sektörün istikrarlı bir biçimde gelişimine katkıda bulunmuştur.

Sektörlerimize daha kapsamlı hizmet sunulması ihtiyacı doğrultusunda ve bu hizmetlerin geliştirilmesi perspektifinde 18 Mayıs 2004 tarih ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 57'nci maddesine dayanılarak "Türkiye Sektör Meclislerinin Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği" hazırlanmıştır. 12 Şubat 2005 tarih ve 25725 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmeliğimize istinaden Birliğimiz şemsiyesi altında 52 adet Türkiye Sektör Meclisi oluşturulmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri Temmuz 2006 tarihinden bu yana faaliyetlerine devam etmektedir. Bu süreçte varolan ihtiyaç ve sektörden gelen talep üzerine meclis sayısı 60 olmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri, sektörün tüm ilgili taraflarını bünyesine alan entegre yapısıyla, yerel olduğu kadar uluslararası nitelik taşıyan sektörel bir bakış açısıyla ve bugünün yanında geleceği kuşatan strateji ve vizyonuyla, Dünyadaki benzer örneklerinden daha kapsamlı hizmetler sunmaya yönelmiş bir yapıdır; sektörümüze ve ekonomimize büyük faydalar sağlama potansiyeli taşıyan önemli bir oluşumdur.

Meclisler, firmaların, sektörel kuruluşların ve ilgili kamu kurumlarının üst düzey yöneticileri ile temsilcilerini bünyesine katan önemli bir buluşma noktasıdır. Türkiye Sektör Meclisleri, yelpazesi içine aldığı tüm ekonomik sektörler için radikal bir adımı temsil etmektedir. Meclis

içerisinde sağlanan birlik ve beraberlik ortamı, ortak görüşlerin oluşturulmasına ve ortak kararların alınmasına imkan sağlamıştır. Ortak kararlar doğrultusunda başlatılan girişimlerden ilgili merciler nezdinde daha olumlu sonuçlar alınmaktadır. Bu sektörel yapılanma ile kamu-özel sektör ortaklığının etkin biçimde hayata geçirilebileceği sağlam bir zemin oluşturulmuştur.

Meclis faaliyetleri çerçevesinde, Meclis çalışmalarından daha fazla verimin alınabilmesi, farklı görüş ve düşüncelerin uyumlaştırılması, tutarlılık sağlanması, sektörün mevcut durumu ve geleceğe yönelik beklentileri konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Meclislerimiz tarafından sektör raporları hazırlanmıştır.

Hazırlanan sektör raporunun sektörel politika ve stratejilerin oluşturulması, geleceğe yönelik projeksiyonlara ve piyasa araştırmalarına ışık tutması açısından faydalı olacağı düşüncesiyle sektörümüze, camiamıza ve ilgililere hayırlı olmasını dilerim.

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
Başkan

ÖNSÖZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından Türk özel sektörünün çatı kuruluğu olarak hayata geçirilen sektör meclisleri, kurulduğu 2006 yılından bugüne çok önemli çalışmalara imza atmıştır.

2023 ihracat hedefleri doğrultusunda dünyanın onuncu büyük ekonomisi olma ve 500 milyar dolar ihracat gerçekleştirme hedefi olan ülkemizde orman ürünleri sektörünün desteklenmesi ve önünün açılması bizler açısından önem arz etmektedir.

6 milyar TL yıllık üretim değerine ve 25-30 bin işletmede 150 bin civarında istihdam kapasitesine ulaşan sektörümüz, özellikle yonga ve lif levhada 11,5 milyon m³lük üretim kapasitesi ile 9,1 milyon m³ civarında levha üretmiştir. Lif levha (MDF) üretiminde Avrupa ülkeleri arasında 1'inci, dünya ülkeleri arasında 3'üncü sıraya, yonga levha üretiminde Avrupa'da 3'üncü ve dünyada 5'inci sıraya gelmiş durumdadır.

Türkiye Orman Ürünleri Sektör Meclisimiz, Orman Genel Müdürlüğümüz ile işbirliği içinde çalışarak sektör içerisindeki sorunları ele almaktadır. Lif levha ve yonga levha sektörünün en önemli sorunu olan endüstriyel odun hammaddesinin fiyatını dünya ile rekabet edilebilir seviyeye çıkabilmesi için yapısal ve yasal engellerin kaldırılması sektör açısından gereklidir.

Sektör üzerindeki ithalat baskısını ve fon yükünü kaldırabilmek için kamu ile iç birliğinde bulunan sektörümüz Türkiye kerestecilik sektörünün ithalat yapmaktan kurtulup ihracat yapar hale getirilmesini amaçlamaktadır.

Orman Genel Müdürlüğümüzün orta vadede yapacağı plantasyon ormancılığı kesim çalışmalarının kurumsallaşması gelecekte sektörümüzün önünü açacaktır.

Odun hammaddesinin azami derecede iç kaynaklı olarak karşılanması tüm sektörün arzusudur. Küçük birimler halinde ve dağınık olarak çalışan kerestecilik sektörü kendisine uygun hammadde sağlayabildiğinde inanıyorum ki ithalatçı konumundan çıkarak ihracatçı konumuna gelecektir. Bu konuma ulaşabilmek ve hammadde fiyatlarının uluslararası rekabet koşulları seviyesine gelebilmesi için Orman Genel Müdürlüğü'nün sektör üzerinde yükleri almasına bağlı olduğu kanaatindeyim.

Ortak malımız olan ve soluk alıp verdiğimiz ormanlarımıza bakmak Anayasa gereğince devlet sorumluluğundadır. Bununla beraber, sektörümüz fırsat verildiği halde, sektör önündeki engeller kalkarsa istihdam ve ihracat konusunda üzerine düşeni yapmaya hazırdır.

Hazırlamış olduğumuz bu raporunun yapılacak bütün çalışmalara ışık tutması temennisiyle, ülkemiz ormancılığına faydalı olmasını dilerim.

Ayrıca, raporun hazırlanmasında Sektör Meclisimizde akademik danışman olarak görev yapmakta olan Prof. Dr. Mustafa ALTUNOK' un da çok önemli katkıları bulunmuştur. Meclis olarak yapmış olduğu özverili çalışmalar nedeniyle kendisine teşekkür ederiz.

Saygılarımla,

Ahmet KAHRAMAN
Türkiye Orman Ürünleri Meclisi Başkanı

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	11
2. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektöründe Ürün Çeşitliliği ve Yüksek Rekabete Doğru.....	13
3. Ekonomide Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü.....	14
3.1. Kereste ve Parke Sanayi.....	15
3.1.1. Kereste ve Parke Sanayi İşletmeleri.....	16
3.2. Kaplama ve Kontrplak Sanayi.....	22
3.2.1. Kaplama ve Kontrplak Sanayinde Faaliyet Gösteren İşletmeler.....	22
3.3. Yonga ve Lif Levha Sanayi.....	25
3.3.1. Yonga ve Lif Levha Sanayinde Faaliyet Gösteren İşletmeler.....	26
4. Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektöründe Üretim.....	31
5. Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektöründe İhracat-İthalat.....	40
6. Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektörünün SWOT Analizi.....	50
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektörünün Yapısal Sorunları ve Çözüm Önerileri.....	53
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektörünün Genel Değerlendirilmesi.....	56
9. Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektörünün Rekabet Gücünün Artırılması.....	60

TABLolar

Tablo 1. Kereste Sektöründe Önemli Kuruluşlar.....	18
Tablo 2. Önemli Ağaç Parke İşletmeleri ve Buldukları Yerler.....	20
Tablo 3. Kereste ve Parke Sektöründe İstihdam ve Kapasite.....	21
Tablo 4. Kaplama Sektöründe Önemli Kuruluşlar.....	23
Tablo 5. Kontrplak Sektörünün Önemli İşletmeleri.....	24
Tablo 6. Ağaç Kaplama ve Kontrplak Sektöründe İstihdam ve Üretim Kapasitesi.....	25
Tablo 7. Yonga Levha Sektörünün Önemli İşletmeleri ve İlk Kuruluş Kapasiteleri	27
Tablo 8. Lif Levha Sektörünün Önemli İşletmeleri ve Kuruluş Kapasiteleri	29
Tablo 9. Yonga ve Lif Levha Sektöründe İstihdam Durumu (kişi) ve Kapasite	30
Tablo 10. Toplam Sanayi, Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörlerinde Dönemlere Göre Üretim Endeksi Değişimi	32
Tablo 11. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü İmalat Sanayinde Üretilen Ana Mal ve Alt Mal Gruplarının Yıllara Göre İşletme Sayısı, Üretim-Satış Miktar ve Değerleri (2010-2012)	33
Tablo 12. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü İmalat Sanayinde Dönemlere Göre Üretilen Ana Mal ve Alt Mal Gruplarının İşletme Sayısı, Üretim-Satış Miktar ve Değerleri (2013)	36
Tablo 13. Bir Önceki Yıla Göre Üretim Endeksinin Yüzde Değişim Oranları (2010=100, 2010-2013)	38
Tablo 14. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü 2012-2013 Yılları Fiili İhracat Rakamları	44
Tablo 15. Türkiye' nin İlk On Ülkeye Yaptığı İhracatın Detayları.....	47
Tablo 16. Türkiye'nin Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sanayi Sektörü İthalat Değerleri (milyon \$)	48
Tablo 17. Türkiye'nin Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri, Mobilya ve Kâğıt Sektörü İthalatı ..	49
Tablo 18. Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İmalat Sanayi Sektöründe İstihdam Durumu (2013)	57
Tablo 19. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri İmalat Sanayi Sektörü Temel Göstergeleri (NACE Rev.2)	57

ŞEKİLLER

Şekil 1.	Ağaç, Ağaç ve Orman Ürünleri İmalatı (mobilya hariç) Sektörünün Son Dört Yılda 2013 Yılına Ait Dört Dönemlik Üretim Endeksi Grafiği	32
Şekil 2.	Genel İmalat Sanayi ve Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri İmalat Sanayinde Son Altı Yıla Ait KKO Oransal Değerleri.....	38
Şekil 3.	Sektör Kuruluşlarının Tam Kapasite Çalışmama Nedenleri (Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Değerlendirme Raporu, 2008).....	39
Şekil 4.	Dünya Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatı ve İthalatı (Faostat,2013	41
Şekil 5.	Dünya Ağaç ve Orman Ürünlerinde Başlıca İhracatçı Ülkeler (2010-2012).....	41
Şekil 6.	Dünya Kereste İhracat ve İthalatı (Faostat,2013)	42
Şekil 7.	Dünya Kaplama ve Kontrplak İhracatı ve İthalatı (FAOSTAT, 2013).....	43
Şekil 8.	Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü İhracat değişimleri (2012-2013)	44
Şekil 9.	Türkiye Geneli Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektörü İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon \$)	46
Şekil 10.	Türkiye Geneli Ağaç ve Ahşap Eşya Sektörü İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon \$) .	47
Şekil 11.	Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü İthalat-İhracatı	49

1. GİRİŞ

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü, TOBB veri tabanına kayıtlı Türkiye'nin 60 sektöründen birisi olup imalat sanayinin içerisinde yer almaktadır. Bu sektör kamu finansı ile kurulmuş, temel yapılanmasını kereste ve parke sanayi, kontrplak sanayi ve levha sanayi konsepti üzerine oluşturmuştur. Kamu eliyle kurulmuş ve geliştirilmiş olan birçok sektör işletmesi özelleştirmenin ilk örnekleri arasında yer almıştır. Özel sektörün dinamik yapısına kavuşan işletmelerin bir kısmı teknolojik yenilenmeye uğramış kendi alanında üretime devam etmekte, bir kısmı ise yeniden yapılanmayla; ürün çeşitliliğini sağlayarak daha geniş yelpazede üretim yapma yolunu seçmiştir. Türkiye'nin en dinamik sektörlerinden olan ve odun ve odun esaslı hammadde kullanan mobilya ve kağıt sektörü bu sektörün içerisinden çıkmıştır. Son yıllarda birçok sektörün hammaddesini içeren odun dışı orman ürünleri ağaç mamulleri ve orman ürünleri sektörüne katılarak, sektörün ürün çeşitliliğini artırmış, özellikle ihracatta yeni pazarlar açılmasını sağlamıştır.

Türkiye'de ağaç mamuller ve orman ürünleri sanayi işletmeleri, endüstrinin en eski işletmeleri olup, genelde iç pazara hitap ederken son yıllarda dış pazarlara da yönelmiştir. Ülkemizde sektörün ürünlerine yönelik dinamik bir iç pazar olduğu gibi, ihracat gerçekleştirdiğimiz ve pazar olarak yeni keşfedilen ülkelerde de mevcuttan daha fazla pay elde etmek mümkündür. Ancak, sektörün temel sorunlarından hammadde ve enerji, işletme yapılanması, kalite-standardizasyon-markalaşma-patent, yasal destek ve iyi yetişmiş bilinçli, bilgili ve becerili insan gücü gibi eksiklik ve yetersizlikleri yenmesi gerekmektedir. Bunca soruna rağmen, Türkiye özel sektör dinamizmi ile bu sanayi sektöründe dünyanın gelişmiş ülkelerinin arasında yer almakta ve onlarla rekabet etmeye gayret sarf etmektedir. Sorunlarını çözmesi, ürün çeşitliliğini artırması ve markalaşması halinde, iç ve dış pazarlarda yüksek potansiyele sahip bir sektördür.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü işletmeleri yapısal değişimini makine yoğun kuruluşlar olmaya yöneltmiştir. Ülke sathına yayılmış ve daha çok emek yoğun çalışan küçük işletmelerin dönüşümünün zor ve pahalı olması, bu sektörün en önemli sorunu olmaya devam etmektedir. Bölgesel kalkınmayı teşvik eden yasalar çerçevesinde sektör kuruluşlarının bir büyük çatı altında toplanmalarının teşvik edilmelerini kapsayan projelerden bahsedilmeye başlanması yakın zamanda bir iyileşme sağlayabilir. Sektöre insan gücü yetiştiren yüksek eğitim kurumlarının yaygınlaşması, geçmiş yıllara oranla sermaye birikiminin artması, kamu kurumlarının özelleşmesi ve bazı yasal boşlukların giderilmesi ile son yıllardaki gelişmeler sektörü dünya pazarlarına hitabeden duruma getirmiştir. Yapısal gelişmeler, çevre dış pazarlara yakınlığımız ve yeni kalite anlayışı ağaç mamuller ve orman ürünleri imalat sektörünü yakın gelecekte daha da hızlı büyütecektir.

2. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektöründe Ürün Çeşitliliği ve Yüksek Rekabete Doğru...

19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında daha çok Avrupa ülkelerindeki sanayileşme takip edilerek, ülkemizde ağaç mamuller ve orman ürünleri sanayi sektörü ilk yapılanmasını oluşturmuştur. 20. yüzyılın ilk yarısında gelişmesini çeşitli kamu kuruluşları adı altında sürdürmüş, planlı kalkınma dönemleri ve özelleşme ile sektör bugünkü yapısını kazanmıştır.

Tamamı özel sektöre devredilen ve daha sonra özel sektör tarafından kurulan tüm sektör işletmelerinde teknolojik yenilenme sağlanmış ve çağdaş yapılanma gerçekleştirilmiştir. Daha önceleri tüm gayreti ile iç pazarın ihtiyacına cevap vermeye çalışan sektör, dışa açılmış, dış pazarların gerekliliklerini öğrenmiş, dünya pazarlarında geçerli şifre olan kalite-standart-markalaşma karakterli ürünlerin önemini anlamış ve tüm gücü ile onu üretmeye yönelmiştir.

Sektör kuruluşlarının bu hedefe ulaşması; bir yandan temel sorunlarını halletmelerine, bir yandan da mevcut pazarlarda ve yeni keşfedilmiş pazarlarda rakip ürün ve ülkeler karşısına en az onlarınkine eşdeğer ürün çeşitliliği sunarak rekabet gücü oluşturup, büyük pazar payları elde etmeleri ile mümkün olacaktır.

Serbest piyasa ekonomisinin gücü, gerçek arz-talep dengesinin sihirli kalite-standart-markalaşmış karaktere sahip ürünler ve ürün çeşitliliği ile sağlandığı, müşteri tercihinin mazhar olmak için malların birbirleri arasında kıyasıya rekabet ettiği şartlardan kaynaklanır. Kalite-standart-markalaşmış ürün üretmek tüm ülkelerin ve sektörlerin ilk ve mecburi hedefi iken, ürün çeşitliliği; sektörde en büyük paya sahip olmak için daha fazla Ar-Ge, daha fazla yatırım ve daha fazla piyasa araştırması çabalarını gerektirir. Türk ağaç mamulleri ve orman ürünleri sektörü iç ve dış pazarda bu hedefi önüne koymalı ve bu hedefe ulaşmak için çabalamalıdır.

3. Ekonomide Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü

Orman ürünleri, imalat sanayi alt grupları içerisinde ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) ve Türkiye'nin ihracatında ağaç mamulleri ve orman ürünleri adı altında yer almaktadır. Sektöre ait ana ve alt mal grupları NACE Rev 2 - Kodlamasına göre:

1610 - Ağaçların biçilmesi ve planyalanması

1610910000	Tomruk ve kerestelerin işlenmesi, emdirilmesi (emprenye edilmesi) ve korunması (kurutarak sertleştirme ve kurutma dahil)
------------	--

1621 - Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı

1621121400	Kontrplaklar, her bir tabaka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen (bambu olanlar hariç) sadece ahşap tabakalardan oluşan ve en az bir dış tabakası ibrelili olmayan
1621122100	Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (kontrtabla, lam levha veya battenboardlu olanlar)
1621122400	Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (kontrtabla, lam levha veya battenboardlu olanlar hariç)
1621131300	Yonga levhalar, ağaçtan
1621131900	Etiket yongalı levhalar ve benzeri levhalar, ahşaptan ağaçtan yonga levha ve yönlendirilmiş şerit levha (OSB-hariç)
1621135000	Yonga levhalar ve benzeri levhalar odunsu malzeme (ağaçtan olanlar hariç)
1621142600	Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 5 mm'den fazla olan fakat 9 mm'yi geçmeyenler)

1621142900	Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 9 mm'den fazla olanlar)
1621144300	Lif levhalar (MDF hariç), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, yoğunluğu > 0,8 g/cm ³ olanlar)
1621211300	Kontrplak ve diğer ahşaplar için ahşap kaplama plakaları ve plakalar ile kurşun kalem imalatı için küçük tahtalar (testere ile uzunlamasına kesilmiş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı 6 mm, uç birleştirmeli, planyalanmış/zımparalanmış)

1622 - Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı

1622103000	Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar)
1622106000	Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar hariç)

1623 - Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı

1624 - Ahşap konteyner imalatı

1629 - Diğer ağaç ürünleri imalatı; mantardan, saz, saman ve benzeri örme malzemelerinden yapılmış ürünlerin imalatı

şeklinde gruplandırılmaktadır.

İkincil imalat ana sanayi grubu içerisinde ise birincil imalat ana sanayi grubunun ürünlerini hammadde olarak kullanan; mobilya, doğrama, ahşap parke, prefabrik ev, palet, ambalaj vb. gibi sanayiler bulunmaktadır. Bunların dışında odun dışı orman ürünlerinin de bu sektöre dâhil olmasından dolayı sektörün yapısal özelliği daha da karmaşıklaşmıştır. Odun dışı orman ürünleri kaleminden sektöre katılan alt mal grubunda yer alan ürünler aşağıda verilmiştir.

- > Sanat eserleri koleksiyon eşyası,
- > Hasır, saz ve benzeri örülebilen,
- > Müzik aletleri,
- > Mantar ve mantardan eşya vb.

3.1. Kereste ve Parke Sanayi

Kerestenin endüstriyel literatürde elde edilmesine en uygun tanım "Odunun biçilmesi kesilmesi ya da yontulmasıyla elde edilen birbirine paralel en az iki yüzü bulunan parçalar" dır.

Endüstride bir yapı malzemesi olarak kullanılan keresteler teknik özellikleri ve kusurluluk durumuna göre; I., II. ve III. sınıf olmak üzere sınıflara ayrılır.

- > **I. Sınıf Kereste:** Taşıyıcı özellikleri yüksek ve görünümleri düzgündür. Özel işlerde kullanılırlar.

- > **II. Sınıf kereste:** Taşıyıcılık özellikleri normaldir. Yapıda bu tip keresteler kullanılır.
- > **III. Sınıf kereste:** Taşıyıcılık özellikleri çok azdır. Yapının önemsiz kısımlarında kullanılır.

Masif Parke: Ahşabın yer döşemesi olarak inşaat ve dekorasyon sektöründeki en eski uygulamalarından biridir.

Laminant Parke: En üstte özel koruyucu ve şeffaf film tabakası, altında ağaç desenli dekor kâğıdı, E1 kalitesinde HDF, MDF, yonga levha vb. plaka ve en altta sağlamlığı artıran ve nemden koruyan melamin içeren astardan oluşan bir kaplama levhasıdır.

Lamine Parke: En üstte 4 mm kalınlığında ağaç kaplama, 10 mm kalınlığında çift taraflı kalibre edilmiş ve suya dayanıklı kontrplaktan oluşur. Lamine parkelerin toplam kalınlığı 14 mm'dir.

3.1.1. Kereste ve Parke Sanayi İşletmeleri

Kereste sanayinde faaliyet gösteren ve TOBB veri tabanına kayıtlı küçük ve büyük işletmeler (ürettikleri kerestelerin türü, boyut ölçüsü ve gördükleri yüzey işleme gibi özellikler bakımından kodlanmış - ürün kodu):

[1] İbrelî ağaç keresteleri; testere ile kesilmiş ya da uzunlamasına yontulmuş; dilimli ya da soyulmuş; kalınlığı > 6mm; uç birleştirmeli ya da zımparalanmış veya planyalanmışlar olanlar,

Toplam 102 işletme.

[2] Ladin kerestesi (*Picea abies* Karst.), köknar kerestesi (*Abies alba* Mill.),

Toplam 13 işletme.

[3] Çam kerestesi (*PINUS SYLVESTRIS* L.),

Toplam 72 işletme.

[4] Yumuşak ağaç kerestesi; testere ile kesilmiş /uzunlamasına yontulmuş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı > 6 mm (uzunluğu 125 cm, kalınlığı < 12,5 mm olan kurşun kalem lataları dahil) (uç birleştirmeli, planyalanmış / zımparalanmış, ladin/çam kerestesi olanlar hariç)

Toplam 37 işletme.

[5] Keresteler, testere ile kesilmiş /uzunlamasına yontulmuş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı > 6 mm; (ibrelî ve tropik ağaçlar ile meşe blokları, şeritleri ve frizleri hariç)

Toplam 367 işletme.

[6] Tropikal ağaç keresteleri, testere ile kesilmiş ya da uzunlamasına yontulmuş, dilimlenmiş/soyulmuş, uç birleştirmeli ya da planyalanmış / zımparalanmış, kalınlığı > 6 mm

Toplam 12 işletme.

[7] İbrelili ağaç keresteleri, (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler dâhil)

Toplam 7 işletme.

[8] İbrelili olmayan ağaç keresteleri (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler dâhil)

Toplam 3 işletme.

[9] Kaba tel direkleri, yumuşak kerestelerden (boya, kimyasal koyulaştırıcı madde, kreozot ya da başka koruyucular enjekte edilmiş ya da emdirilmiş (emprenye edilmiş) olanlar)

Toplam 10 işletme.

[10] Diğer keresteler, kaba halde (sırık ve kazıklar dâhil)

Toplam 28 işletme.

[11] Tomruk ve kerestelerin işlenmesi, emdirilmesi (emprenye edilmesi) ve korunması (kurutarak sertleştirme ve kurutma dâhil)

Toplam 105 işletme.

TOBB veri tabanına kayıtlı toplam 755 kereste işletmesinin bulunduğu ve bunların yaklaşık 3.936.303 kg ve 13.971.939 m³/yıllık kapasiteye sahip oldukları belirtilmektedir. Bu işletmelerinin % 95'i küçük ölçekli işletme yapısında olup, her yörede ve ilde ihtiyaca göre yaygın halde bulunmaktadır. Kereste sektöründe önemli işletmeler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Kereste Sektöründe Önemli Kuruluşlar

KURULUŞ ADI	KURULUŞ YERİ	KURULUŞ ADI	KURULUŞ YERİ
Görmüş Orman Ürünleri A.Ş.	Adana	Görmüş Orman Ürünleri A.Ş.	Adana
Tepe Kapı Doğrama San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	Ulupınar Orman Ürünleri Ltd. Ş.	
Yorüs Yenice Orman Ürünleri A.Ş.	İzmir	Nevtaş Orman Ürünleri A.Ş.	Ankara
Balıkçıoğlu Mobilya Tasarım Ltd. Şti.	Ankara	Sonçağ Terim Ltd. Şti.	İzmir
Kahramanlar Orman Ürünleri A.Ş.	Ankara	Azim Kereste Ltd. Şti.	İzmir
Ortap Orman Ürünleri Kaplama A.Ş.	Ankara	Kastamonu Entegre Ağaç A.Ş.	Kastamonu
Adıyamanlar Kereste ve Amb. Ltd. Şti.	Sakarya	Sağlamlar Orman Ürünleri. A.Ş.	Edremit
Hasan Kula Orman Ürünleri A.Ş.	Konya	Çağ Orman Ürünleri A.Ş.	Kastamonu
Şerifoğlu A.Ş.	Düzce	Ekşioğlu Ltd. Şti.	İzmit
Gölmak A.Ş.	Bolu	Düzkapı A.Ş.	Düzce
Acunlar A.Ş.	Burdur	Yücel Kerestecilik A.Ş.	Muğla
Atılım A.Ş.	Bolu	Dostaş A.Ş.	Kayseri
Bayraktar Ltd. Şti.	Bursa	Vahdet Orman Ürünleri	Samsun
Aksun Ltd. Şti.	Bursa	Maya Fırını Kayın Koll. Şti.	Samsun
Sülekler A.Ş.	Düzce	Ayancık Orman Ürünleri A.Ş.	Sinop
Orca Orman Ürünleri	Bursa	Tekağaç A.Ş.	Tekirdağ
İmsan Ltd. Şti.	Bursa	Başoğlu A.Ş.	Zonguldak
TZDK	Erzurum	Kuriş A.Ş.	İstanbul
Angünsan Ltd. Şti.	Erzurum	Diker Ltd. Şti.	İstanbul
Narin A.Ş.	Hatay	Foça Sunta San. ve Tic. A.Ş	Karabük
Sakarya Kerestecilik	Isparta	Cesurlar Orman Ürünleri A.Ş.	Karabük
Adım A.Ş.	Isparta	Öney A.Ş.	Düzce
Adas Ltd. Şti.	İçel	Sancaklı Orman Ürünleri A.Ş.	Düzce
Yaprak Ltd. Şti.	Düzce	Doğsan A.Ş.	Düzce

Kaynak: TOBB sanayi veri tabanı

Parke ve doğrama sanayinde faaliyet gösteren ve TOBB veri tabanına kayıtlı küçük ve büyük işletmeler (işledikleri kereste türü, boyut ölçüsü ve gördükleri yüzey işlemi gibi özellikler bakımından kodlanmış - ürün kodu):

[12] İnşaat doğrama ve marangozluk ürünleri (pencereler, pencere kapılar (Fransız pencereler) ve kapılar, bunların kasaları ve eşikleri, parke paneller, beton inşaat işleri için ahşap beton kalıpları, ahşap kiremitler ve çatı padavraları hariç)

Toplam 156 işletme.

[13] Tropikal ağaç kerestelerinden, testere ile kesilmiş ya da uzunlamasına yontulmuş, dilimlenmiş/soyulmuş, uç birleştirmeli ya da planyalanmış/zımparalanmış döşeme, kalınlığı > 6 mm

Toplam 12 işletme.

[14] Meşe blokları, şeritleri ya da frizleri halinde parke döşemeleri ya da ahşap blok döşemeler, planyalanmış ama birleştirilmemiş olanlar (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş olanlar hariç)

Toplam 30 işletme.

[15] İbrelili ağaç kerestelerinden, (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler dâhil)

Toplam 7 işletme.

[16] İbrelili olmayan ağaç kerestelerinden (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler dâhil)

Toplam 3 işletme.

[17] Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar)

Toplam 101 işletme.

[18] Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar hariç)

Toplam 91 işletme.

TOBB veri tabanına kayıtlı Masif parke ve Lamine parke üreten küçük-büyük işletme sayısı toplam 144 olup, bu işletmeler yıllık çeşitli birimlerde (80.423 m³, 3.936.303 kg ve 125.608.254 m²) parke üretme kapasitesine sahiptir. Parke sektöründe önemli işletmeler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Önemli Ağaç Parke İşletmeleri ve Buldukları Yerler

İŞLETME ADI	BULUNDUĞU YER
Bil Mobilya ve Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir
Atagür Ltd. Şti.	Ankara
Kahramanlar A.Ş.	Ankara
Abant Parke A.Ş.	Bolu
Şerifoğlu A.Ş.	Düzce
Starwood	Bursa
Bayraktar Ltd. Şti.	Bursa
Aksun A.Ş.	Bursa
Anıtlaş A.Ş.	Bursa
Orca Orman Ürünleri	Bursa
Zafer - Bilal Bayrak	Bursa
Atlas Orman Ürünleri A.Ş.	Amasya
Angunsan Ltd. Şti.	Giresun
Borüs A.Ş.	Bartın
Kastamonu Entegre Ağ. San. ve Tic.Ltd.Şti.	Kastamonu
Azim Kereste Ltd. Şti.	İzmir
Dostaş A.Ş.	Kırklareli
Akçam Kerestecilik A.Ş.	İstanbul
Ekşioğlu Ltd. Şti.	İzmit
SEKA Akkuş İşletmesi	Ordu
Barut Ltd.Şti.	Sakarya
Demircioğlu A.Ş.	Sakarya
Vahdet Orman Ürünleri A.Ş.	Samsun
Maya Fırını Kayın Koll. Şti.	Samsun
Ayançlı Orman Ürünleri A.Ş.	Sinop
Devrektaş A.Ş.	Zonguldak
Yorüs A.Ş.	Karabük
Sancaklı A.Ş.	Düzce
Bil Mobilya ve Ağaç San. Tic. A.Ş.	Eskişehir
Atagür Ltd.Şti.	Ankara

Kaynak: TOBB sanayi veri tabanı

TOBB veri tabanına göre kereste, parke ve doğrama sektöründe küçük, orta ve büyük ölçekli toplam 1055 işletme bulunmaktadır. Kereste, parke ve doğrama üretiminde faaliyet gösteren işletmelerin istihdam ve üretim kapasite değerleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Kereste ve Parke Sektöründe İstihdam ve Kapasite

Ürün kodu	İşletme sayısı	Personel istihdamı (kişi)					Toplam	Üretim kapasitesi Birimi
		M	T	U	İ	İD		
Kereste Sanayi İşletmeleri								
[1]	102	13	17	236	1.289	135	1.690	924.478 m ³
[2]	13	3	1	23	177	22	228	84.472 m ³
[3]	71	6	9	122	690	83	912	555.711 m ³
[4]	37	8	4	82	381	39	514	269.75 m ³
[5]	367	128	92	899	5.353	696	7.170	11.458.020 m ³
[6]	12	5	4	18	156	21	204	80.23 m ³
[7]	7	9	8	22	142	21	202	3.936.303 kg
[8]	3	4	4	7	38	3	56	*
[9]	10	3	0	14	63	7	91	339.547 m ³
[10]	28	8	0	72	310	46	442	259.813 m ³
[11]	105	33	35	292	1.437	163	1.971	1.916.620 m ³
TOPLAM	755	220	174	1.787	10.036	1.236	13.480	3.936.303 kg 13.971.939 m³
Doğrama Sanayi İşletmeleri								
	156	147		561	3.789	586	5.160	447.350.716 kg
Parke sanayi işletmeleri								
[13]	12	5	4	18	156	21	204	80.423 m ³
[14]	30	16	17	55	467	69	624	4.397.759 m ²
[15]	7	9	8	22	142	21	202	3.936.303 kg
[16]	3	4	4	7	38	3	56	• Kg
[17]	101	294	182	454	2.911	479	4.325	80.862.619 m ²
[18]	91	277	202	664	3.196	554	4.913	40.347.876 m ²
TOPLAM	144	605	417	1.220	6.910	1.147	10.324	80.423 m³ 125.608.254 m² 3.936.303 kg

M: Mühendis; T: Teknisyen; U: Usta; İ: İşçi; İD: İdari;

Kaynak: TOBB veri tabanı

3.2. Kaplama ve Kontrplak Sanayi

Ağaç kaplama, çeşitli ağaçlardan soyma, dilme-kesme ve biçme yöntemleri ile elde edilen 0,5-0,8 mm kalınlığa sahip yaprak levhalardır. GTİP Numaraları Kod Sistemi (1989)' ne göre ahşap kaplama malzemelerinin GTİP kod numarası 44.08'dir. Kaplama üretimi yapan firmaların büyük bir bölümü Marmara Bölgesi'nde (%80 civarında) yoğunlaşmakta olup, bu bölgeyi İç Anadolu Bölgesi (%15) izlemektedir.

Kontrplak, ağaç kaplamaların lif doğrultularının birbirine dik olarak dizilip yapıştırılması ile oluşan paneldir (Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Haziran 2012 Sektör Raporu). Kontrplaklar en az 3 katmandan oluşur. Kontrplak ürün grubunun GTİP Numarası GTİP 44.12 dördü kod altında yer almaktadır.

3.2.1. Kaplama ve Kontrplak Sanayinde Faaliyet Gösteren İşletmeler

Kaplama sanayinde faaliyet gösteren ve TOBB veri tabanına kayıtlı küçük ve büyük işletmeler (işledikleri ağaç türü, boyut ölçüsü ve gördükleri yüzey işleme gibi özellikler bakımından kodlanmış - ürün kodu):

[1] Ahşap kaplama paneli, kontrplak ve benzeri lamine ahşap malzeme (bambudan yapılmış)

Toplam 5 işletme.

[2] Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (kontrtabla, lam levha veya battenboardlu olanlar)

Toplam 86 işletme

[3] Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (kontrtabla, lam levha veya battenboardlu olanlar hariç)

Toplam 34 işletme

[4] Kontrplak ve diğer ahşaplar için ahşap kaplama plakaları ve plakalar ile kurşun kalem imalatı için küçük tahtalar (testere ile uzunlamasına kesilmiş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı? 6 mm, uç birleştirmeli, planyalanmış/zımparalanmış)

Toplam 8 işletme

[5] Kontrplak için ahşap kaplama plakaları ve plakalar, ibreli ve tropikal ağaçlardan (testere ile uzunlamasına kesilmiş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı? 6 mm olanlar) (uç birleştirmeli, planyalanmış/zımparalanmış olanlar hariç)

Toplam 10 işletme

[6] Ahşap kutular; sandıklar; kasalar; silindir kutular ve benzeri ahşap paketleme malzemeleri (kablo makaraları hariç)

Toplam 122 işletme.

3.2.1. Kaplama ve Kontrplak Sektöründe Faaliyet Gösteren

TOBB veri tabanına kayıtlı kaplama sektöründe 147 adet ahşap kaplama fabrikası mevcuttur. Toplam 41.726.952 m³ kaplama üretimi kapasitesine sahip firmaların çoğunluğu küçük işletmelerden ibarettir. İşletmelerin yoğunlaştığı iller ise Düzce, Kocaeli, Bursa ve Bolu'dur (TOBB, 2007). Kaplama sektöründe faaliyet gösteren önemli kuruluşlar ve kapasiteleri Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Kaplama Sektöründe Önemli Kuruluşlar

KURULUŞ ADI	YERİ	ÜRETİM KONUSU	KAPASİTE M ²
Kapsa kaplama	Düzce	Ağaç kaplama üretimi	20.000.000
Burhan çelik ahşap	Abant	Ağaç kaplama üretimi	11.000.000
Hasep kaplama	Düzce	Ağaç kaplama üretimi	10.000.000
San tic. Ağ. Kapl.	Ankara	Ağaç kaplama üretimi	7.000.000
Doğsan düzce orm.	Düzce	Ağaç kaplama üretimi	6.685.150

Son yıllarda orta ölçekli firmaların sayısı azalırken büyük ölçekli işletme sayısında artış olmuştur. Kontrplak sanayisinde faaliyet gösteren ve TOBB veri tabanına kayıtlı küçük ve büyük işletmeler (işledikleri kereste türü, boyut ölçüsü ve gördükleri yüzey işlemleri gibi özellikler bakımından kodlanmış-ürün kodu):

[7] Kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme (bambudan yapılmış)

Toplam 5 işletme.

[8] Kontrplaklar, her bir tabaka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen (bambu olanlar hariç), sadece ahşap tabakalardan oluşan ve en az bir dış tabakası tropikal ağaçlardan olanlar

Toplam 27 işletme.

[9] Kontrplaklar, her bir tabaka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen (bambu olanlar hariç), sadece ahşap tabakalardan oluşan ve en az bir dış tabakası ibrelili olmayan ağaçlardan olanlar (tropikal ağaçlardan olanlar hariç)

Toplam 4 işletme.

[10] Kontrplaklar, yalnızca ahşap tabakalardan oluşan (bambu olanlar hariç) ve her bir ta-

baka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen (en az bir dış tabakası tropik ağaçlardan olanlar ile yapraklı ağaçlardan olanlar hariç)

Toplam 9 işletme.

[11] Diğer kontrplaklar, kaplama ağaçlar (en az bir tabakası yonga levhadan olanlar)

Toplam 34 işletme.

Kontrplak sektöründe TOBB Veri Tabanına kayıtlı 79 işletmede 558.264 m3 üretim yapabilme kapasitesi mevcuttur. İşletmelerin yoğunlaştığı iller ise Sakarya, Kastamonu, Antalya, Tokat, Bolu, Bursa, Kütahya gibi illerdir. Kontrplak sektöründe faaliyet gösteren önemli kuruluşlar Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Kontrplak Sektörünün Önemli İşletmeleri

KURULUŞ ADI	KURULUŞ YERİ	KURULUŞ ADI	KURULUŞ YERİ
Bizon Ağaç San. Tic A.Ş.	Adapazarı	Bizon Ağaç San. Tic. A. Ş.	Adapazarı
Dastaş Demircioğlu San. ve Tic.A.Ş.	Adapazarı	Eken Ağaç Mam. Tic.Ve San. A.Ş.	Bayrampaşa / İstanbul.
Hasep Kaplama San. ve Tic.A.Ş.	Düzce/Bolu	Sitaş Siteliler Ağaç İşleri İmalat San. Ve Tic.A. Ş.	Siteler / Ankara
Taner Entr. Ağaç San. Tic.A.Ş.	İnegöl/Bursa	Varışlar Ağaç Mam. San. Ve Tic.A. Ş.	Çorum
Yiğit İnş.-Orman Ür. Tic.Ltd. Şti.	Pendik/İst.	Zed Ahşap Ltd.Şti. Teşvikiye-	Şişli/İstanbul

Kaynak: TOBB veri tabanı

TOBB veri tabanına göre ağaç kaplama, kutu ve kontrplak sektöründe küçük, orta ve büyük ölçekli toplam 348 işletme bulunmaktadır. Ağaç kaplama ve kontrplak üretiminde faaliyet gösteren işletmelerin istihdam ve üretim kapasite değerleri Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Ağaç Kaplama ve Kontrplak Sektöründe İstihdam ve Üretim Kapasitesi

Ürün kodu	İşletme sayısı	Personel istihdamı (kişi)						Üretim kapasitesi Birimi
		M	T	U	İ	İD	Toplam	
Kaplama Sanayi İşletmeleri								
[1]	5	3	2	18	136	21	180	13.695 m ³
[2]	86	372	396	514	4.825	796	6.920	41.152.337 m ³
[3]	34	124	74	428	1.493	214	2.333	351.031 m ³
[4]			10	24	293	34	356	97.008 m ³
			1					
			4					
[5]	12	9	8	87	461	44	609	112.881 m ³
TOPLAM	147	509	484	1.071	7.208	1.109	10.398	41.726.952 m³
Ahşap kutu sanayi işletmeleri								
[6]	122	48	36	3.34	1.969	277	2.664	280.749.870 kg 568.659 adet
Kontrplak sanayi işletmeleri								
[7]	5	3	2	18	136	21	180	13.695 m ³
[8]	27	51	33	84	1.426	134	1.728	163.585 m ³
[9]	4	1	1	6	78	6	92	12.570 m ³
[10]	9	1	8	16	217	13	255	17.383 m ³
[11]	34	124	74	428	1.493	214	2.333	351.031 m ³
TOPLAM	79	180	118	552	3.350	388	4.588	558.264 m³

M: Mühendis; T: Teknisyen; U: Usta; İ: İşçi; İD: İdari;

Kaynak: TOBB veri tabanı

3.3. Yonga ve Lif Levha Sanayi

Ağaç malzeme günümüzde hem masif hem de odun kompozitleri olarak çok geniş alanlarda kullanılmaktadır. Masif ağaç malzemenin geniş yüzey gerektiren kullanım yerlerinde yetersiz kalması ve ekonomik nedenlerle odun hammaddesinden teknik yollarla yonga levha, lif levha, kontrplak vb. ahşap levhalar üretilmektedir. Türkiye’de levha endüstrisi 1950’li yıllarda kurulmuştur.

Yonga levha, “odun parçalarından (odun yongaları, testere talaşı, rende talaşı vb.) elde edilen yongaların tutkalandıktan sonra, sıcak preslenmesi ile elde edilen levhalardır”,

Lif levha, “odun liflerinin doğal yapışma ve keçeleşme özelliklerinden yararlanılarak biçimlendirilmesi sonucu oluşan levhalar” olarak tanımlanmaktadır.

Yonga levha ve lif levha sektörü fasıl “44” içerisinde; yonga levha “4410” GTİP numarası ile “yonga levha, benzeri levhalar ve ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden benzeri levhalar (reçineler veya diğer organik bağlayıcı maddelerle aglomere edilmiş olsun olmasın)”,

Lif levha ise “4411” GTİP numarası ile “ağaçtan ve diğer odunsu maddelerden lif levhalar (reçineler veya diğer organik maddelerle aglomere edilmiş olsun olmasın)” olarak tanımlanmaktadır.

GTİP Madde Tanımı

3.3.1. Yonga ve Lif Levha Sanayinde Faaliyet Gösteren İşletmeler

Yonga levha sanayinde faaliyet gösteren ve TOBB veri tabanına kayıtlı küçük ve büyük işletmeler (ürettikleri levhaların ağaç türü, boyut ölçüsü ve gördükleri yüzey işlemi gibi özellikler bakımından kodlanmış - ürün kodu):

[1] Yonga levhalar ve benzeri levhalar (ağaçtan veya diğer odunsu malzemelerden)

Toplam 32 işletme.

[2] Etiket yongalı levhalar ve benzeri levhalar, ahşaptan (ağaçtan yonga levha ve yönlendirilmiş şerit levha (OSB) hariç)

Toplam 4 işletme.

[3] Yonga levhalar ve benzeri levhalar (ağaçtan veya diğer odunsu malzemelerden) Yonga levhalar ve benzeri levhalar odunsu malzemelerden (ağaçtan olanlar hariç)

Toplam 3 işletme.

Yonga levha sektöründe TOBB Veri Tabanına kayıtlı 39 işletmede 5.068.831 m³ üretim kapasitesi mevcuttur. Sektörde yonga levha üreten önemli işletmeler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Yonga Levha Sektörünün Önemli İşletmeleri ve İlk Kuruluş Kapasiteleri

FİRMA ADI	FABRİKA YERİ	KAPASİTE (m ³ / yıl)
Ayorsan A.Ş.	Sinop	24.000
Devrektaş A.Ş.	Zonguldak	102.000
Foça Sunta A.Ş.	İzmir	90.000
Giresun Orman Ltd.Şti	Giresun	51.000
Gentaş A.Ş.	Bolu	28.800
İttaş A.Ş.	Bursa	105.000
Kastamonu Entegre	Kastamonu	195.000
Kastamonu.Entegre.A.Ş.	İzmit	60.000
Kast.Entg.	Balıkesir	525.000
Koyuncuoğlu (Setaş)	Kütahya	90.000
Köseoğlu A.Ş.	Kayseri	180.000
Masstaş A.Ş.	Bolu	42.000
Orma A.Ş.	Isparta	225.000
Panel (Yontaş) A.Ş.	Samsun	150.000
Samedoğlu A.Ş.	Mersin	150.000
Serdar Ağaç A.Ş.	Bursa	225.000
S.F.C. A.Ş.	Kastamonu	60.000
Starwood A.Ş.	Bursa	690.000
Sumaş A.Ş.	Balıkesir	72.000
Suntasan A.Ş.	Eskişehir	75.000
Tever Ağaç A.Ş.	İzmit	450.000
Teverpan A.Ş.	Tekirdağ	240.000
Vezir Ağaç A.Ş.	Samsun	52.000
Yonsan A.Ş.	Manisa	90.000
KURULU TOPLAM KAPASİTE		3.972.300

Kaynak: TOBB veri tabanı

Sektörde yer alan önemli işletmelerin kuruluş kapasiteleri ve teknolojileri zamanla iyileştirilmiştir. Lif levha sanayinde faaliyet gösteren ve TOBB veri tabanına kayıtlı küçük ve büyük işletmeler (ürettikleri levhaların ağaç türü, boyut ölçüsü ve gördükleri yüzey işlemi gibi özellikler bakımından kodlanmış - ürün kodu):

[4] Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan. Orta yoğunluklu lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle bir-

leştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 5 mm ve daha az olanlar)

Toplam 14 işletme.

[5] Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan. Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 5 mm'den fazla olan fakat 9 mm'yi geçmeyenler)

Toplam 11 işletme.

[6] Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan. Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 9 mm'den fazla olanlar)

Toplam 42 işletme.

[7] Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan. Lif levhalar (MDF hariç), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, yoğunluğu $> 0.8 \text{ g/cm}^3$ olanlar)

Toplam 12 işletme.

[8] Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan. Lif levhalar (MDF hariç), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, yoğunluğu $> 0.5 \text{ g/cm}^3$ fakat $\leq 0.8 \text{ g/cm}^3$ olanlar)

Toplam 2 işletme.

[9] Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan. Lif levhalar (MDF hariç), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, yoğunluğu $0,5 \text{ g/cm}^3$ olanlar)

Toplam 4 işletme.

[10] Ahşap çerçeve (tablo, fotoğraf, ayna ve benzeri nesnelere için) ve ahşaptan diğer eşyalar. Diğer ahşap eşyalar (palet kuşakları hariç)

Toplam 23 işletme.

Lif levha sektöründe TOBB veri tabanına kayıtlı toplam 108 işletmede 9.340.282 kg ve 314.842.819 m² üretim kapasitesi mevcuttur. Lif Levha üreten işletmeler Tablo 8' de verilmiştir.

Tablo 8. Lif Levha Sektörünün Önemli İşletmeleri ve Kuruluş Kapasiteleri

FİRMA ADI	FABRİKA YERİ	KAPASİTE (m ² / yıl)
Bolu Lif (Gbs) A.Ş.	Bolu	24.000
Çamsan A.Ş.(Ordu)	Ordu	180.000
Çamsan A.Ş.(Adapazarı)	Adapazarı	180.000
Divapan A.Ş.	Düzce	120.000
Kast.Entegre A.Ş.(Gebze)	İzmit	300.000
Kast.Entegre A.Ş.(Kastamonu)	Kastamonu	360.000
Kuroğlu A.Ş.	İzmit	90.000
Selolit A.Ş.	Manisa	18.000
Serdar Ağaç A.Ş.	Bursa	195.000
S.F.C. A.Ş.	Kastamonu	250.000
Teverpan A.Ş.	Tekirdağ	150.000
Tever Mdf. A.Ş.	Tekirdağ	240.000
Yıldız Sunta Mdf A.Ş.	İzmit	465.000
Yıldız Entegre A.Ş.	İzmit	900.000
Turanlar Grup (Vezir Ağaç)	Samsun	225.000
KURULU TOPLAM KAPASİTE		3.697.500

Kaynak: TOBB veri tabanı

Lif levha sektöründeki işletmelerin kuruluşlarından sonra zaman içinde üretim kapasitelerini artırdığı görülmektedir. TOBB veri tabanında kayıtlı yonga ve lif levha sektöründe ürettiği levha koduna göre faaliyet gösteren işletmelerin istihdam ve üretim kapasite değerleri Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Yonga ve Lif Levha Sektöründe İstihdam Durumu (kişi) ve Kapasite

Ürün kodu	İşletme sayısı	Personel istihdamı (kişi)					Toplam	Üretim kapasitesi Birimi
		M	T	U	İ	İD		
Yonga Levha Sanayi İşletmeleri								
[1]	32	314	272	657	2.668	568	4.479	4.833.849 m ³
[2]	4	40	50	55	557	70	782	234 982 m ³
[3]	3	15	5	63	148	28	259	*
TOPLAM	39	369	327	775	3.373	666	5.520	5.068.831 m³
Lif Levha sanayi işletmeleri								
[4]	14	105	71	378	455	140	1.149	37.173.985 m ²
[5]	11	85	29	34	914	152	1.215	45.993.198 m ²
[6]	42	86	180	226	1.577	223	2.294	202.971.152 m ²
[7]	12	52	40	37	876	120	1.125	25.892.472 m ²
[8]	2	0	0	5	18	8	31	* m ²
[9]	4	1	7	5	62	14	89	2.812.012 m ²
[10]	23	11	6	43	272	44	383	9.340.282 kg
TOPLAM	108	340	333	728	4.174	701	6.286	9.340.282 kg 314.842.819 m²

M: Mühendis; T: Teknisyen; U: Usta; İ: İşçi; İD: İdari;

Kaynak: TOBB veri tabanı

Sektördeki kapasite kullanım oranları yonga levha için % 85, lif levha için ise %97'dir. Yonga levha ve lif levha sektörlerindeki tesislerin tamamında melamin kaplama hattı bulunmakta ve ürünlerinin büyük bir kısmını kapladıktan sonra pazarlamaktadırlar. Sektörde faaliyet gösteren kuruluşların çoğunluğu TSE kalite yeterlilik belgesi ve TSE uygunluk belgelerini almış olup, üretimlerinde standartlara uymaktadırlar. Ayrıca, bazıları ISO 9001, ISO 9002, ISO 14000, OHSAS 18001 ve SA 8000 standart belgelerine sahiptir. Kuruluşların çoğunluğu TSE kalite yeterlilik ve TSE uygunluk belgeleri, bazıları ise ISO 9001, ISO 9002, ISO 14000, OHSAS 18001 ve SA 8000 standart belgeleri almışlardır.

4. Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektöründe Üretim

Sektörün dünyadaki görünümü FAOSTAT'tan alınan veriler ışığında, Dünya'da üretilen ağaç ürünleri miktarı 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 2 trilyon m³ olup, ağaç ürünleri üretiminin çoğunluğunu tomruk, kereste ve talaş parçaları oluşturmaktadır. Dünya tomruk üretiminde, son dönemde önemli bir düşüş gözlenmiş ve 2005-2009 arasında tomruk üretimi %8 oranında azalmıştır. 2005 yılında 3,56 milyar m³ seviyesindeki tomruk üretimi 2009 yılında 3,27 milyar m³ seviyesine gerilemiş, 2010 yılında da 3,36 milyar m³ seviyesine çıkmıştır. Sektördeki en yüksek üretim miktarları %10'luk paylarla ABD ve Hindistan ülkelerinde gerçekleştirilmiştir. Bu ülkeleri geniş orman alanları olan Çin ve Brezilya takip etmekte olup, bu dört ülkenin toplamdan aldığı pay %37,16 seviyesine ulaşmaktadır. Dünya tomruk üretimi, bir önceki yıla göre %4,21 azalmış, en yüksek azalışlar Rusya başta olmak üzere ABD, Kanada, Endonezya ülkelerinde gerçekleşmiş, Brezilya ve Hindistan'da ise artış görülmüştür.

Dünyanın en büyük kereste üreticisi ABD'dir. ABD'yi sırasıyla Kanada, Çin, Brezilya ve Almanya takip etmektedir. 2012 yılında Türkiye de 6,35 milyon m³ 2013 yılında ise 6,5 milyon m³ ile dünya kereste üretiminde 166 ülke arasından 13. üretici olarak yerini almış ve dünya üretiminden %1,6 oranında pay almıştır.

Sektörün Türkiye'deki durumunu en iyi ortaya koyan gösterge üretim endeksleridir. Son dört yılın toplam sanayi ve alt mallar üretim endeksi değişim yüzdesi, bunun içerisinde de genel olarak ağaç mamulleri ve orman ürünleri imalatı (mobilya hariç) sanayi üretim endeksleri Tablo 10 ' da verilmiştir.

Tablo 10. Toplam Sanayi, Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörlerinde Dönemlere Göre Üretim Endeksi Değişimi

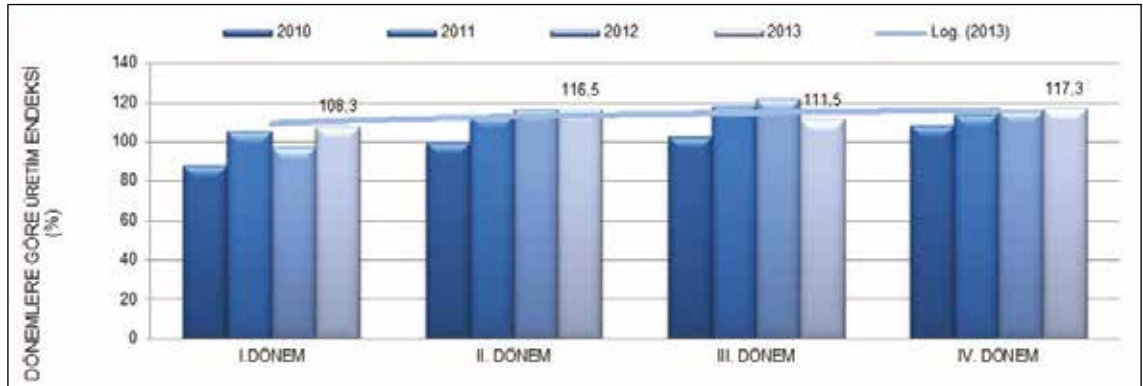
İktisadi Faaliyet (NACE Rev 2)	Yıl	I.DÖNEM	II. DÖNEM	III. DÖNEM	IV. DÖNEM	Yıllık Ortalama
Toplam Sanayi	2010	90,3	101,1	100,9	107,7	100,0
	2011	103,7	110,9	109,8	115,7	110,1
	2012	107,7	114,9	111,9	116,8	112,9
	2013	109,1	118,5	116,2	121,1	116,3
Ağaç, ağaç ve mantar ürünleri	2010	88,4	100,2	102,9	108,5	100,0
	2011	105,4	113,4	118,6	114,4	113,0
	2012	97,6	116,7	122,1	116,1	113,1
	2013	108,3	116,5	111,5	117,3	113,4
İmalatı (mobilya hariç)	2010	90,7	107,2	96,9	105,1	100,0
	2011	102,7	124,3	124,7	115,7	116,9
	2012	102,1	113,4	104,1	105,3	106,2
	2013	99,1	124,1	124,5	123,1	117,7

TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi, 2013

Kaynak: TOBB veri tabanı

Tablo 10 ve Şekil 1'e göre sektörün üretim endeksinin son dört yılın dört döneminin yıllık ortalamasının az da olsa bir artış kaydettiği, 2013 yılı genelde üretim endeksinin artış yılı olmuş ancak, üçüncü dönemde bir önceki döneme göre %5 lik bir düşüş olmasına rağmen yıllık ortalamanın 2012 yılına göre artış ile sonuçlandığı görülmektedir. Ağaç mamuller ve orman ürünleri imalatı (mobilya hariç) sektörünün son dört yıldaki 2013 yılına ait dört dönemlik üretim endeksi grafiği Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Ağaç, Ağaç ve Orman Ürünleri İmalatı (mobilya hariç) Sektörünün Son Dört Yıldaki 2013 Yılına Ait Dört Dönemlik Üretim Endeksi Grafiği

2010–2012 yılları arasında ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü imalat sanayinde üretilen tüm ana mal ve alt mal gruplarının yıllara göre işletme sayısı, üretim-satış miktar ve 2013 yılı tahmini üretim değerleri Tablo 11'de, TOBB veri tabanına kayıtlı bir kısım işletmenin

2013 yılına ait üretim değerleri ise Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 11. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü imalat sanayinde Üretilen Ana Mal ve Alt Mal Gruplarının Yıllara Göre İşletme Sayısı, Üretim-Satış Miktar ve Değerleri (2010-2012)

Ürün Kodu (PRODTR)	Ürün Tanımı	Yıllar Değişkenler	2010	2011	2012	2013 (Tahmini)
KERESTE						
16.10.10 - Kereste (kalınlığı > 6 mm)	Girişim Sayısı		98	125	167	
	Üretim Miktarı		.	.	.	-
	Üretim Değeri (TL)	c	314.765.963	599.933.743		
	Satış Miktarı		.	.	.	
	Satış Değeri (TL)	c	280.566.086	347.441.105		
16.10.21 - Kereste (süpürgelik ve pervazlar dahil)	Girişim Sayısı		29	38	41	
	Üretim Miktarı (Kg)		35.601.070	28.112.143	42.989.889	43.849.686,78
	Üretim Değeri (TL)		176.146.667	231.508.106	318.881.753	
	Satış Miktarı (Kg)		33.787.283	28.393.331	39.208.533	
	Satış Değeri (TL)		172.350.242	243.703.314	269.645.981	
16.10.23 - Ağaç talaş ve yongaları	Girişim Sayısı		19	31	42	
	Üretim Miktarı (Kg)		70.892.713	114.131.352	129.440.863	132.029.680,26
	Üretim Değeri (TL)		7.106.438	15.025.865	20.569.574	
	Satış Miktarı (Kg)		70.744.642	117.114.917	122.526.440	
	Satış Değeri (TL)		6.591.973	15.303.303	19.431.914	
16.10.20 - Diğer keresteler (sırık ve kazıklar dahil)	Girişim Sayısı		4	7	13	
	Üretim Miktarı (M3)	c	42.820	74.982		76.481,64
	Üretim Değeri (TL)	c	12.750.115	22.196.861		
	Satış Miktarı (M3)	c	20.570	66.820		
	Satış Değeri (TL)	c	5.095.323	19.500.679		
KONTRPLAK						
16.21.11 - Kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme (bambudan yapılmış)	Girişim Sayısı		6	8	12	
	Üretim Miktarı (M3)	c	c	297.204		303.148
	Üretim Değeri (TL)	c	c	54.669.798		
	Satış Miktarı (M3)	c	c	293.781		
	Satış Değeri (TL)	c	c	50.889.541		
16.21.12 - Diğer kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme	Girişim Sayısı		36	39	49	
	Üretim Miktarı (M3)		789.869	853.705	1.185.581	1.209.292,62
	Üretim Değeri (TL)		508.516.712	674.792.218	1.394.893.820	
	Satış Miktarı (M3)		629.851	667.477	572.418	
	Satış Değeri (TL)		459.077.780	535.526.260	535.077.952	
YONGA LEVHA						
16.21.13 - Yonga levhalar ve benzeri levhalar (ağaçtan veya diğer odunsu malzemelerden)	Girişim Sayısı		29	27	23	
	Üretim Miktarı (M3)		6.806.914	8.822.906	8.158.365	8.321.532,30
	Üretim Değeri (TL)		1.753.586.064	2.372.954.602	2.844.097.950	
	Satış Miktarı (M3)		5.419.559	7.110.936	5.942.782	
	Satış Değeri (TL)		1.303.752.612	1.739.629.160	1.960.945.873	

LİF LEVHA

16.21.14 - Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan	Girişim Sayısı	33	36	46	
	Üretim Miktarı (M3)	262.143.017	312.773.005	382.208.768	398.340.906,31
	Üretim Değeri (TL)	1.953.460.787	2.512.624.963	3.304.831.504	
	Satış Miktarı (M3)	164.098.747	183.947.671	190.837.814	
	Satış Değeri (TL)	1.119.473.984	1.460.544.919	1.638.178.560	

AHŞAP KAPLAMA

16.21.21 - Ahşap kaplama plakaları ve plakalar, kontrplak ve diğer ahşaplar için (kalınlığı ≤ 6 mm)	Girişim Sayısı	16	16	18	
	Üretim Miktarı (M3)	29.635.770	33.170.187	33.841.553	34.518.384,06
	Üretim Değeri (TL)	89.616.811	96.259.584	84.431.920	
	Satış Miktarı (M3)	31.201.853	33.334.655	30.991.293	
16.21.22 - Yoğunluğu artırılmış ahşap (blok, levha, şerit veya profil halinde)	Girişim Sayısı	11	13	15	
	Üretim Miktarı (M3)	319.118	336.568	378.841	386.417,82
	Üretim Değeri (TL)	252.950.775	286.118.759	538.277.977	
	Satış Miktarı (M3)	294.984	343.720	330.711	
	Satış Değeri (TL)	238.873.839	291.060.076	412.294.546	

AHŞAP PARKELELER

16.22.10 - Birleştirilmiş parke paneller	Girişim Sayısı	53	59	69	
	Üretim Miktarı (M2)	56.557.854	50.793.304	54.837.417	55.934.165,34
	Üretim Değeri (TL)	656.578.597	707.348.300	918.619.809	
	Satış Miktarı (M2)	52.302.391	51.120.876	51.045.601	
	Satış Değeri (TL)	599.423.629	706.890.058	871.702.838	

AHŞAP KAPI - PENCERE

16.23.11 - Pencere, pencereli kapılar	Girişim Sayısı	243	296	377	
	Üretim Miktarı (Ad)	12.302.664	16.534.942	19.619.965	20.012.364,30
	Üretim Değeri (TL)	304.686.069	469.471.017	834.577.913	
	Satış Miktarı (Ad)	11.819.116	16.093.722	18.259.770	
	Satış Değeri (TL)	297.217.768	449.610.807	582.898.944	

AHŞAP KALIP – ÇATI PADAVRASI

16.23.12 - Beton kalıpları (beton inşaat işleri için), kiremitler ve çatı padavraları (ahşaptan yapılmış)	Girişim Sayısı	3	6	9	
	Üretim Miktarı (Kg)	c	c	39.800.860	40.596.877,20
	Üretim Değeri (TL)	c	c	41.952.415	
	Satış Miktarı (Kg)	c	c	37.991.581	
	Satış Değeri (TL)	c	c	40.166.049	

AHŞAP DOĞRAMA ÜRÜNLERİ

16.23.19 - Başka yerde sınıflandırılmamış inşaat doğrama ve marangozluk ürünleri (ahşaptan yapılmış)	Girişim Sayısı	46	43	51	
	Üretim Miktarı (Kg)	54.232.558	46.531.942	130.147.045	132.749.985,90
	Üretim Değeri (TL)	92.339.234	101.277.005	121.455.774	
	Satış Miktarı (Kg)	52.692.100	44.748.284	66.916.255	
	Satış Değeri (TL)	90.391.041	94.966.338	118.004.534	

PREFABRİK AHŞAP YAPI

16.23.20 - Prefabrik ahşap yapılar	Girişim Sayısı	23	25	25
	Üretim Miktarı	.	.	.
	Üretim Değeri (TL)	97.312.612	163.516.399	210.516.026
	Satış Miktarı	.	.	.
	Satış Değeri (TL)	98.701.711	163.070.307	210.056.690

AHŞAP PALET

16.24.11 - Paletler, palet sandıklar ve tahtadan diğer yük tablaları	Girişim Sayısı	83	120	141
	Üretim Miktarı (Ad)	19.980.316	28.360.935	31.494.894
	Üretim Değeri (TL)	220.856.584	387.950.543	502.879.339
	Satış Miktarı (Ad)	19.771.141	27.895.184	30.901.094
	Satış Değeri (TL)	213.745.845	379.784.095	492.962.920

AHŞAP KONTEYNER

16.24.13 - Diğer ahşap konteynerler ve bunların parçaları	Girişim Sayısı	38	46	48
	Üretim Miktarı (Kg)	66.506.338	71.134.419	96.764.997
	Üretim Değeri (TL)	76.920.041	94.563.537	127.558.917
	Satış Miktarı (Kg)	65.014.600	63.693.134	92.490.437
	Satış Değeri (TL)	74.659.422	85.777.671	121.206.796

AHŞAP KUTU

16.29.13 - Kakma ahşap işleri, kakma ile süslü ahşap eşyalar,	Girişim Sayısı	12	11	18
	Üretim Miktarı	.	.	.
	Üretim Değeri (TL)	3.384.144	4.562.220	14.073.887
	Satış Miktarı	.	.	.
	Satış Değeri (TL)	3.171.871	4.562.220	13.907.570

AHŞAP ÇERÇEVE

16.29.14 - Ahşap çerçeve (tablo, fotoğraf, ayna ve benzeri nesnelere için) ve ahşaptan diğer eşyalar	Girişim Sayısı	34	44	57
	Üretim Miktarı	.	.	.
	Üretim Değeri (TL)	c	42.327.604	54.373.383
	Satış Miktarı	.	.	.
	Satış Değeri (TL)	c	41.930.144	53.023.167

Not: 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanununun Gizli Verilerle İlgili Maddesi Uyarınca

(*1) İstatistik Birim Sayısının Üçten Az Olması

(*2) İstatistik Birim Sayısı Üç Ve Daha Fazla Olduğu Halde Herhangi Bir Birime Ait Bilginin

O Hücrede Ki Toplam Bilginin % 80 den, Fazlasını Oluşturması

(*3) İki Birime Ait Bilginin % 90 dan Fazlasını Oluşturması,

Durumunda İlgili Hücredeki Veri Gizli Kabul Edilerek Bilgi Verilmemektedir.

Kaynak: TOBB veri tabanı

Tablo 12. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü İmalat Sanayinde Dönemlere Göre Üretilen Ana Mal ve Alt Mal Gruplarının İşletme Sayısı, Üretim-Satış Miktar ve Değerleri (2013)

ÜRÜN KODU VE ADI	ÖLÇÜ ADI	İŞYERİ SAYISI	ÜRETİM MİKTARI	ÜRETİM DEĞERİ (TL)	SATIŞ MİKTARI	SATIŞ DEĞERİ (TL)
1610220000 Ağaç yünü; ağaç unu						
TOPLAM	Kg	5	7.958.020	960.802	7.744.020	938.487
1621121400 Kontrplaklar, her bir tabaka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen						
TOPLAM	M3	7	1.101.052	56.305.493	318.674	(*1)
1621122100 Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (batten boardlu olanlar)						
TOPLAM	M2	5	42.557.304	529.799.286	30.458.637	389.846.489
1621122400 Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (battenboardlu olanlar hariç)						
TOPLAM	Ad	7	5.584.439	308.694.506	1.537.557	126.325.432
1621131300 Yonga levhalar, ağaçtan						
TOPLAM	M3	13	3.174.061	1.428.493.255	1.536.805	869.412.438
1621131900 Yönlendirilmiş şerit levhalar (OSB)						
TOPLAM	M3	8	3.269.972	1.538.838.847	2.191.843	1.150.861.706
1621135000 Yonga levhalar ve benzeri levhalar odunsu malzemelerden (ağaçtan olanlar hariç)						
TOPLAM	M3	1	(*1)	(*1)	(*1)	(*1)
1621142600 Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), kalınlığı 5 mm'den fazla olan, 9 mm'yi geçmeyenler)						
TOPLAM	M3	7	450.977	300.972.618	271.885	191.271.193
1621142900 Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), kalınlığı 9 mm'den fazla olanlar)						
TOPLAM	M2	4	91.661.362	852.239.581	39.582.831	324.515.614
1621144300 Lif levhalar (MDF hariç), yoğunluğu > 0.8 g/cm3 olanlar)						
TOPLAM	M3	7	1.064.727	664.427.459	488.988	298.963.506

1621211300						
Kontrplak ve diğer ahşaplar için ahşap kaplama plakaları ve plakalar ile kurşun kalem imalatı için küçük tahtalar (kalınlığı 6mm)						
TOPLAM	M2	4	23.236.304	49.585.199	22.547.503	47.366.947
1622103000 Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar)						
TOPLAM	M2	7	28.171.111	389.091.663	27.950.100	384.562.299
1622106000 Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar hariç)						
TOPLAM	M2	8	(*3)	(*3)	(*3)	(*3)
Not: 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanununun Gizli Verilerle İlgili Maddesi Uyarınca						
(*1) İstatistik Birim Sayısının Üçten Az Olması						
(*2) İstatistik Birim Sayısı Üç Ve Daha Fazla Olduğu Halde Herhangi Bir Birime Ait Bilginin O Hücrede Ki Toplam Bilginin % 80'den, Fazlasını Oluşturması						
(*3) İki Birime Ait Bilginin % 90'dan Fazlasını Oluşturması, Durumunda İlgili Hücredeki Veri Gizli Kabul Edilerek Bilgi Verilmemektedir.						

Kaynak: TOBB veri tabanı

Tablo 12'ye göre ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü imalat sanayisinde üretilen ana mal ve alt mal gruplarının 2013 yılı üretim değerleri 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanununun Gizli Verilerle İlgili Maddesi Uyarınca tam olarak bilinmemektedir. Bu nedenle üretim değerleri ve buna bağlı olarak satış değerleri bazında bir önceki yıl ile bir karşılaştırma yapmak henüz mümkün olmamaktadır.

Bu noktada son dört yıl ve 2013 yılının dört dönemi üretim endeksi ve üretim endeksi değişim değerlerine bakılarak ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü imalat sanayinde üretilen ana mal ve alt mal gruplarının 2013 yılı üretim değerlerine tahmin projeksiyonu yapmak mümkün olabilmektedir. Tablo 13'de son dört yıla ait toplam sanayi ve bunun içerisinde ağaç mamuller ve orman ürünleri ve mobilya sanayi üretim endeksi yüzde değişim oranları verilmiştir.

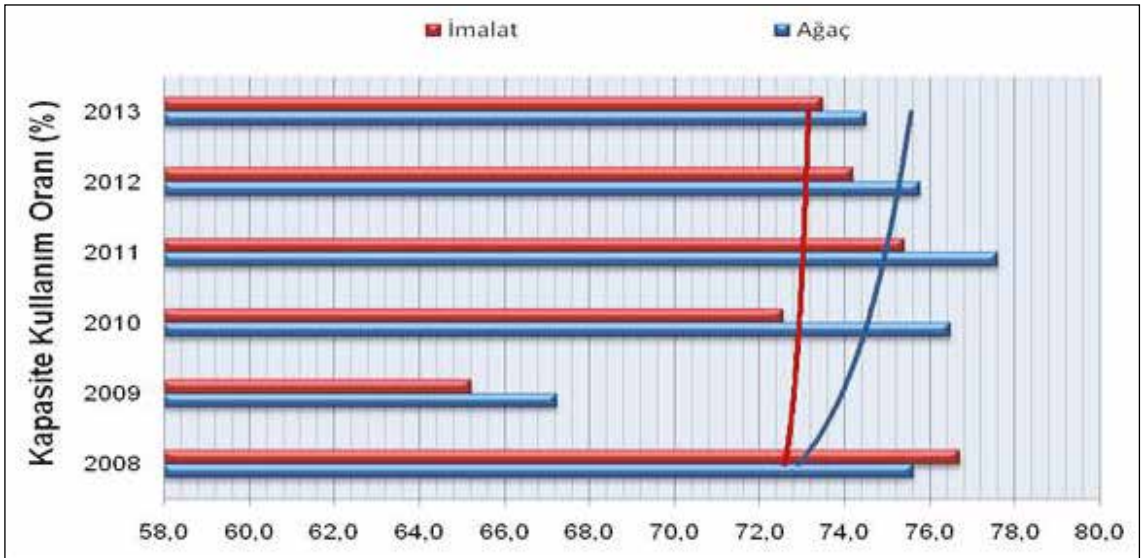
Tablo 13. Bir Önceki Yıla Göre Üretim Endeksinin Yüzde Değişim Oranları (2010=100, 2010-2013)

İktisadi faaliyet (NACE REV. 2)	2010	2011	2012	2013	2012-2013 değişim oranı (%)
Toplam Sanayi	100,0	110,1	112,9	116,3	3,01
Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sanayi (Mobilya hariç)	100,0	113,0	113,1	113,4	1,02
Mobilya Sanayi	100,0	116,9	106,2	117,7	1,11

Tablo 13'deki değişim oranları esas alınarak ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü sanayi üretiminin 2012 yılına göre tüm ana mal ve alt mal gruplarında üretim değeri projeksiyonu yapıldığında, işletme sayısı ve satış değerleri değişimi bir tarafa, tahmini üretim değerleri Tablo 13'deki gibi hesaplanmış olur.

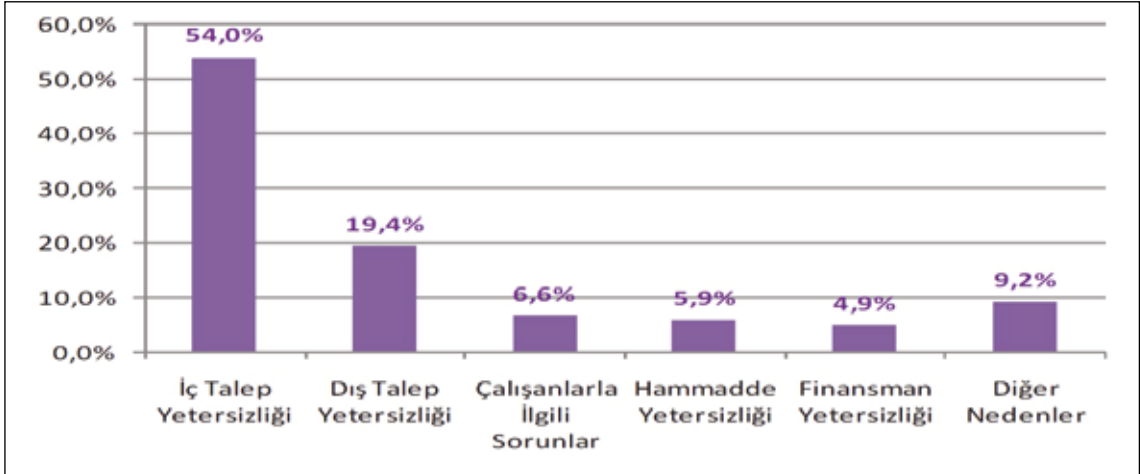
Ağaç ürünleri imalatı sektöründe kapasite kullanım oranı (KKO) %80'ler civarında seyretilmektedir. 2005-2008 döneminde sektör genelinde gerçekleşen KKO'ları, %85 civarında olup imalat sanayi genelinde gerçekleşen KKO'ların (%80) 3-7 puan daha üzerindedir. 2008 yılı sonlarında çıkan ve Türkiye'de de etkili olan ekonomik krizin etkilerinin daha ağır hissedildiği 2009 yılında sektör KKO'ları en düşük değerini almış ve %62 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında hafif toparlanma görülen ağaç ürünleri sektöründe kapasite kullanım oranı 2011 yılında %77,5 ve 2012 yılında %75,6 olarak gerçekleşmiştir. Genel imalat sanayi ve bunun içerisinde ağaç mamuller ve orman ürünleri imalat sanayinde son altı yıla ait KKO oransal değerleri Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Genel İmalat Sanayi ve Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri İmalat Sanayinde Son Altı Yıla Ait KKO Oransal Değerleri

Sektör kuruluşlarının tam kapasite çalışmama nedenleri hem kendilerinin hem de çeşitli kamu ve özel kurum ve kuruluşların araştırma konusu olmaktadır. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri 2008 yılı Değerlendirme Raporunda yer alan bazı nedenler ve bunlara ait oransal değerler aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Şekil 3. Sektör kuruluşlarının Tam Kapasite Çalışmama Nedenleri (Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Değerlendirme Raporu, 2008)

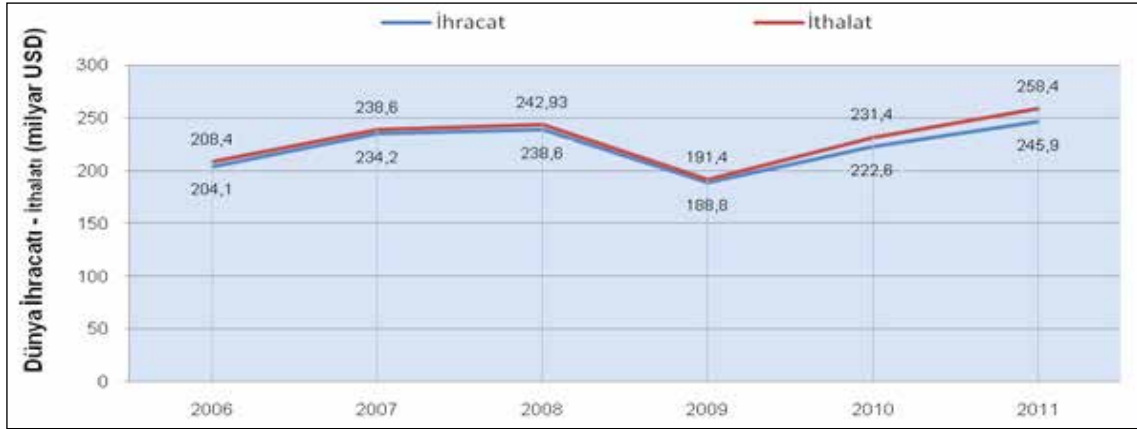
Grafikte yer alan oransal değerler incelendiğinde, en önemli iki nedenin iç ve dış talep yetersizliği olarak öne çıktığı, çalışana yönelik sorunlar ile hammadde ve finansman yetersizliğinin diğerlerine göre çok küçük oranda kaldığı görülmektedir. Bölgesel teşvik yasasının çıkartılması ve Orman Genel Müdürlüğü bütçesi kaynaklarına yönelik yapılacak bazı değişiklikler ile bu sorun ve yetersizliklerin daha da azalabileceği söylenebilir. Ancak iç ve dış talep yetersizliğinin giderilmesi, sektörler arası etkileşim hacminin büyümesi (inşaat sektörünün ahşaba yönelik taleplerinin artması), ürün kalitesi ve ürün çeşitliliğinin artması, yeni pazarlara yönelme ve rekabet gücünün artması gibi temel gelişmeler ile mümkün olabilecektir.

5. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektöründe İhracat-İthalat

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörünün dünya ihracatı 2008 yılında 238 milyar \$, 2009 yılında 188 milyar \$, 2010 yılında 222 milyar \$ ve 2011 yılında artarak 245 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir (Şekil 2). 2011 yılı itibarıyla ihracatçı ülkeler incelendiğinde ise 26 milyar \$ ile ABD'nin ağaç ürünleri dünya ihracatında birinci sırada olduğu görülmektedir. ABD dünya ağaç ürünleri ihracatının %10'unu yapmaktadır. ABD'yi %8,9 pay ile Kanada, %8,5 ile Almanya, %6,9 ile İsveç, %5,7 ile Finlandiya, %4,8 ile Çin takip etmektedir.

Ağaç ürünleri ithalat rakamları ise 2009 yılında 191 milyar \$, 2010 yılında 231 milyar \$, 2011 yılında 258 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir (Şekil 3). 2011 yılı itibarıyla ülke bazında ithalat incelendiğinde ise 42 milyar \$ ve %16,2 pay ile Çin birinci sırada gelmektedir. Çin'i sırasıyla %7,7 pay ile Almanya, %7,5 ile ABD, %5,42 ile Japonya, %4,2 ile İngiltere, %4 ile Fransa takip etmektedir.

Şekil 4. Dünya Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatı ve İthalatı (Faostat, 2013)

Dünyada ağaç mamuller ve orman ürünleri ihracatı yapan başlıca ülkeler Şekil 5' de verilmiştir.

Şekil 5. Dünya Ağaç ve Orman Ürünlerinde Başlıca İhracatçı Ülkeler (2010-2012)

Dünya ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü 2011 yılı itibariyle ihracat - ithalat dengesinde 12,5 milyar USD açık olduğu görülmektedir. Bu açık karşılıklı olarak ilgili ülkelerin üretim ve dış ticaretine önemli miktarda dinamizm kazandırmaktadır.

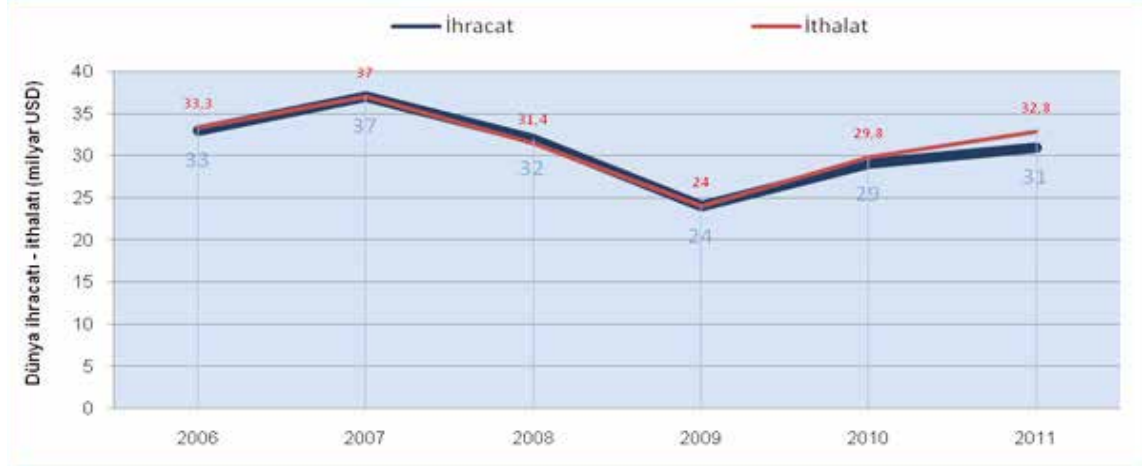
Ağaç ve orman ürünlerinde ana mal gruplarından kerestede dünya genelinde yıllık üretim miktarı 406 milyon m³ düzeyinde gerçekleşmektedir. Dünyanın en önde gelen kereste üreticisi ülkeleri ABD, Kanada, Çin, Brezilya ve Almanya'dır. (Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, 2011) Dünyada kereste üretimi küresel kriz nedeniyle 2009 yılında bir miktar azalma göstermiş, 2009'dan sonra yine artış trendine geçmiştir. Dünya ticareti içerisinde kereste; 2009 yılında 23 trilyon \$, 2011 yılında yaklaşık 31 milyar \$ olmuştur (Şekil 5). Küresel ekonomik gelişmeler ve bilhassa inşaat sektörünün genel gidişatına bağlı olarak kereste ürünlerinin

ticareti şekil almaktadır.

2011 yılı FAO verilerine göre en çok kereste ihracatı yapan ülke tüm kereste ihracatının %15,8'ini yapan Kanada'dır. Kanada'yı %10,6 pay ile İsveç, %9,6 ile ABD, %5,8 ile Almanya, %5,1 ile Avusturya, %4,8 ile Finlandiya takip etmektedir.

Dünya kereste ithalatı 2006 yılında 33,3 milyar \$, 2010 yılında 29,8 milyar \$ olarak kaydedilmiştir (Şekil 6).

Şekil 6. Dünya Kereste İhracat ve İthalatı (Faostat, 2013)

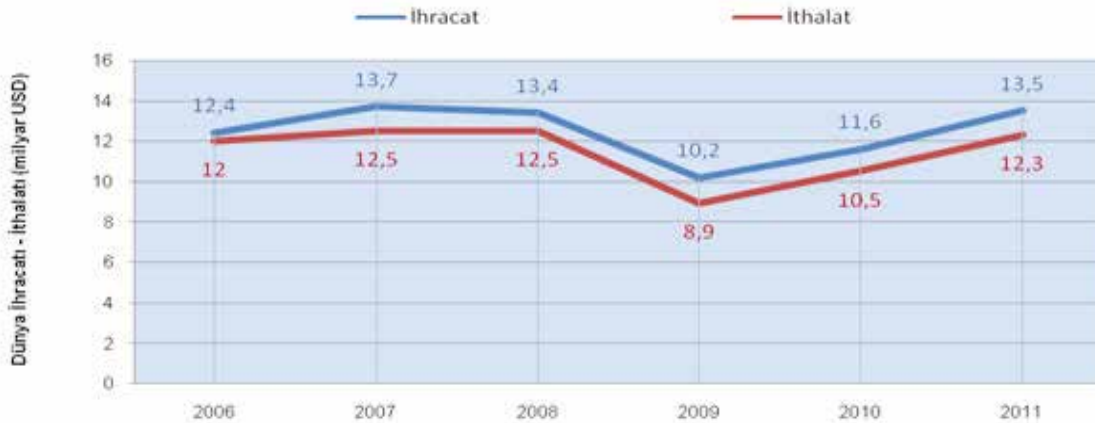

2011 yılı FAO verilerine göre; dünya kereste ithalatının 13,1'ini 3,8 milyar \$'lık değeriyle Çin Halk Cumhuriyeti yapmaktadır. Onu sırasıyla ABD (%12,2), Japonya (%7,8), İngiltere (%6,2) ve İtalya (%5,8) takip etmektedir. Türkiye ise 223 kereste ithalatçısı arasında dünyanın 37. sırada kereste ithalatçısı olarak yerini almıştır. Dünya kereste dış ticaretinde 2010 yılına kadar bir dengenin, 2010' dan sonra ise ithalatında bir yükselmenin mevcut olduğu görülmektedir.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri ana mal gruplarından kaplama ve kontrplak dünya ihracatı incelendiğinde yıllar içinde inişli çıkışlı bir yapı izlediği görülmektedir. 2009 ekonomik krizinden sonra ihracat 2010 yılında 11,6 milyar \$, 2011 yılında 13,5 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir (Şekil 5). Ülke bazında kontrplak ihracatı incelendiğinde 2011 yılı itibarıyla Çin 4,4 milyar \$, %32,5 pay ile birinci sırada geldiği görülmektedir. Çin'i sırasıyla %14 pay ile Endonezya, %12 ile Malezya, %6 ile Rusya, %4,4 ile Finlandiya takip etmektedir.

Dünya kontrplak ithalatı incelendiğinde ise 2007 ve 2008 yıllarında dünya kontrplak ithalatının en üst seviyelere geldiği gözlenmektedir. 2009 ekonomik krizindeki ani düşüşten sonra ithalat 2010 yılında 10,5 milyar \$, 2011 yılında 13,5 olarak gerçekleşmiştir (Şekil 7).

Şekil 7. Dünya Kaplama ve Kontrplak İhracatı ve İthalatı (FAOSTAT, 2013)

Ülke bazında kontrplak ithalatı incelendiğinde Japonya 2,3 milyar \$ ile toplam dünya kontrplak ihracatının %18,6'sını yapmaktadır. Japonya'yı %10,5 pay ile ABD, %7,3 ile Almanya, %5,1 ile İngiltere, %4,3 ile Kore, %4 ile Çin takip etmektedir. Kaplama ve kontrplak dünya dış ticareti dengesinde 1 milyar \$'lık bir açığın ihracat fazlasıyla son beş yıldır devam ettiği görülmektedir. Dünya'da üretilen toplam ağaç ürünleri miktarı 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 2 trilyon m³'tür. Ağaç ürünleri üretiminin çoğunluğunu tomruk, kereste ve talaş parçaları oluşturmaktadır (FAOSTAT, 2013).

Dünyanın en büyük levha üreticisi Çin'dir. Çin dünya levha üretiminin %45'ini gerçekleştirmektedir. 2009 yılında 34,5 milyon m³ levha üreten Çin'i ABD, Almanya ve Türkiye takip etmektedir. Üretilen levhalar çoğunlukla iç pazarda kullanılmaktadır. Türkiye levha ihracatı konusunda 13. sırada yer almaktadır. Dünya levha ihracatının %17,8'i 2,7 milyar \$ ile Almanya tarafından yapılmaktadır. Almanya'yı sırasıyla 1,2 milyar \$ ile Çin (%7,6), 1,1 milyar \$ ile Kanada (% 7,3) ve 1 milyar \$ ile Avusturya (% 4,2) izlediği bildirilmektedir. Türkiye'nin yonga ve lif levha ithalatında ana kaynağı ülkeler Almanya, Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan'dır.

2009 yılında Dünyanın kontrplak üretiminin 45,3 milyon m³ ile %56,5'ini Çin yapmıştır. ABD ise dünyanın 2. büyük kontrplak üreticisi olarak 8,8 milyon m³'lük üretimle toplam üretimin %11'ini gerçekleştirmiştir. Bu iki ülkeyi sırasıyla Malezya (%4,9), Endonezya (%3,7) ve Japonya (%2,8) takip etmektedir. Türkiye ise kontrplak üretiminde 126 ülke arasından 100 bin m³ ile 35. sırada yer almaktadır (Orta Anadolu İhracatçıları Birliği, 2011). 2010 yılında, dünya kontrplak ihracatının % 28,2'i 3,4 milyar USD ile Çin, % 13,6'sı 1,6 milyar \$ ile Endonezya, %13,3'i ise 1,6 milyar \$ ile Malezya tarafından yapılmıştır. Kontrplak ihracatının diğer önemli aktörleri sırasıyla Rusya Federasyonu (%5,7) ve Finlandiya (%4,5) olmuştur. Türkiye 2006-2010 dönemini kapsayan beş yılda sektör ihracatını %37,9 oranında düşürmüştü ve 2010 yılında 12,9 milyon \$ ihracat yapmıştır (Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, 2011). Türkiye'nin kontrplak ithalatı 2009'da yaşadığı düşüşün ardından % 157 gibi bir oranda artış göstermiştir.

2013 yılında Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri sektörünün Türkiye geneli ihracat kaydı bir önceki yıla göre %15,7 oranında artarak 4,9 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu durum Tablo 14’de 2012 ve 2013 yılları için aylara göre verilmiştir.

Şekil 8. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü İhracat Değişimleri (2012 – 2013)

Tablo 14 incelendiğinde ihracat artışı en düşük % 5,7 ile Ağustos ayında en yüksek ise % 24,1 ile Eylül ayında gerçekleştiği, değişimlerin aydan aya büyük farklarla düşüş ve yükselişler halinde ve genel trendin artış şeklinde olduğu görülmektedir. İhracat artışı ve % değişim sürecine ait değerler grafiği Şekil 8’ de verilmiştir.

Tablo 14’ de yer alan 2012 ve 2013 yıllarına ait ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü ihracatının ana mal ve alt mal gruplarına ait detay Tablo 16’ da verilmiştir.

Tablo 14. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü 2012 – 2013 Yılları Fiili İhracat Rakamları

	2012 (\$)	2013(\$)	% Değişim
KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ	1.668.745.447	1.938.022.627	16,1
Gazete Kağıdı	1.762.560	1.907.671	8,2
Kağıt ve Karton	22.400.003	16.062.132	-28,3
Diğer Kağıt ve Kartonlar	43.971.989	42.830.227	-2,6
Temizlik Kağıdı	926.598.915	1.128.576.216	21,8
Kraft Kağıt ve Kartonları	19.424.951	13.282.717	-31,6
Oluklu Kağıt ve Kartonlar	3.716.593	4.284.656	15,3
Sigara Kağıdı	1.652.908	3.443.544	108,3
Duvar Kağıtları	19.787.767	12.122.534	-38,7
Ambalaj Kutuları	319.305.109	354.685.576	11,1
Kağıt ve Kartondan Defterler	23.999.799	26.385.330	9,9
Diğer	403.128.334	452.446.736	12,2

ODUN VEYA DİĞER SELÜLOZİK MADDE HAMURLARI	8.477.736	29.020.206	242,3
Odun Hamuru	1.839.865	22.035.143	1097,6
Kağıt Hamuru	6.637.871	6.985.063	5,2

AĞAÇ VE AHŞAP EŞYA SEKTÖRÜ	704.944.119	785.950.332	11,5
Tomruk	3.603.858	3.703.598	2,8
Kereste	12.587.601	14.028.714	11,4
Kaplama Malzemeleri	27.781.260	23.797.704	-14,3
Yonga Levhalar, OSB ve Benzeri Levhalar	73.666.502	79.844.216	8,4
MDF ve Lif Levhalar	341.219.560	341.335.133	0,0
Kontrplaklar, Ahşap Kaplamalı Levhalar	14.051.216	16.615.144	18,2
Ahşap Ambalajlar, Paletler	15.617.171	16.148.469	3,4
Pencereler, Pencere Kasaları, Çerçeve ve Pervazları	4.821.311	5.132.480	6,5
Kapılar, Kapı Çerçeve, Pervaz ve Eşikleri	56.499.151	88.224.756	56,2
Parke Panolar	16.008.982	23.253.591	45,3
Ahşap Mutfak ve Sofra Eşyası	2.315.977	2.340.063	1,0
Diğer	136.771.530	171.526.464	25,4

MOBİLYA SEKTÖRÜ	1.637.149.813	1.904.163.501	16,3
Ahşap Mobilyalar	1.137.765.165	1.349.747.943	18,6
Metal Mobilyalar	306.326.885	343.344.661	12,1
Plastik Mobilyalar	79.920.336	91.049.208	13,9
Ahşap Mobilyaların Aksam ve Parçaları	113.137.427	120.021.689	6,1

ORMAN ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ	119.482.773	134.114.690	12,2
Kekik	39.916.649	56.324.398	41,1
Defne Yaprağı	29.951.348	32.268.487	7,7
Meyan Kökü	810.749	1.258.699	55,3
Sinseng kökü	141	0	-
İhlamur	888.230	974.451	9,7
Adaçayı	5.850.911	6.336.024	8,3
Diğerleri	3.544.481	4.184.842	18,1
Biberiye	1.699.873	1.943.899	14,4
Lak, Sakız, Reçine ve Diğer Bitkisel Hül.	36.820.391	30.823.890	-16,3

DİĞER AĞAÇ MAMULLERİ SEKTÖRÜ	171.022.917	191.911.939	12,2
Ahşap Aydınlatma Cihazları	2.132.693	1.942.314	-8,9
Ahşap Prefabrik Yapılar	1.261.703	2.258.095	79,0
Mantar ve Mantardan Eşya	511.778	678.615	32,6
Hasır ve Sazdan veya Örölmeye Elverişli Mad.Mam. Eşya	935.508	1.090.757	16,6

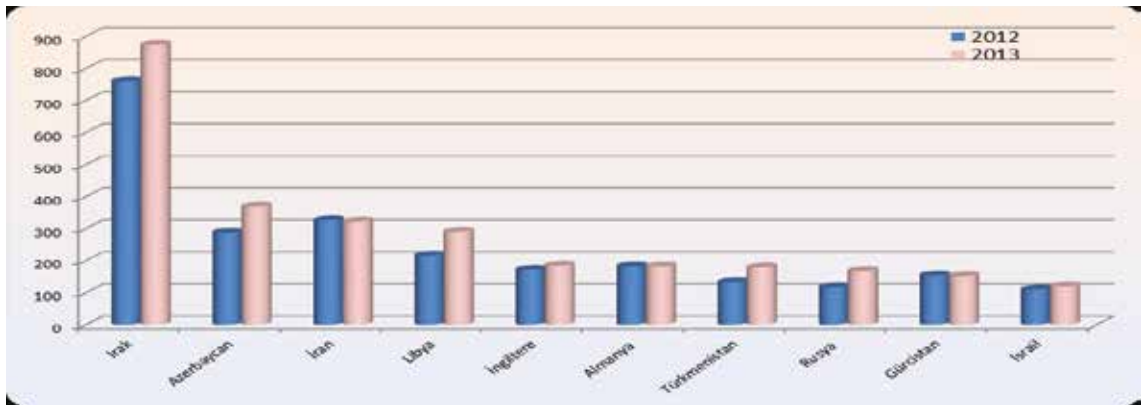
Ahşap Cidarlı Saatler ve Ahşap Zarflar	18.149.980	25.440.436	40,2
Ahşap Müzik Aletleri, Aksam, Parça ve Aksesuarları	9.290.330	9.065.352	-2,4
Bastonlar, İskemle Bastonları	37.790	31.062	-17,8
Yalnız Ahşap Hediye Eşya, Parça ve Aksamı	1.097.041	1.858.303	69,4
Meşe Palamudu, At Kestanesi, Meyve Posaları	5.993.827	2.072.803	-65,4
Süpürgeler	513.477	263.680	-48,6
Kurşun Kalemler, Kurşun Boya Kalemleri ve Diğerleri	4.720.038	5.004.784	6,0
Ahşap Saraciye Eşyası	7.342.946	7.390.001	0,6
Basılı Kitap, Gazete, Resim ve Baskı San. Diğer Mam.	88.777.784	94.838.490	6,8
Yalnız Ahşap Maket ve Modeller	9.373.185	6.358.147	-32,2
Bilardo Masaları, Oyun Kağıtları	8.257.039	8.876.965	7,5
Olta Değnekleri, Terzi Mankenleri	6.839.377	7.565.526	10,6
Bitkisel Maddelerden Mamul Eşya	269.258	324.788	20,6
Pipo ve Sigara Ağzıkları	2.673.666	2.651.190	-0,8
Resim, Heykel, Antika, Para ve Numaratörler	2.845.497	14.200.631	399,1

GENEL TOPLAM **4.309.822.805** **4.983.183.295** **16**

Kaynak: TÜİK verileri

Tablo 15’ de ihracat artışı genelde % 16 olmuş, ana mal gruplarından en az ağaç ve ağaç eşya da (%11,5) en çok odun veya diğer selülozik maddelerde (%242,3) meydana gelmiştir. Alt mal gruplarında ise bu seyir düşüşlü-çıkışlı olmuştur. Tablo 17’de verilmiş olan sektöre ait Türkiye’nin ihracat konusu ana ve alt mal gruplarının pazarlandığı ilk 10 ülke Şekil 9’da verilmiştir.

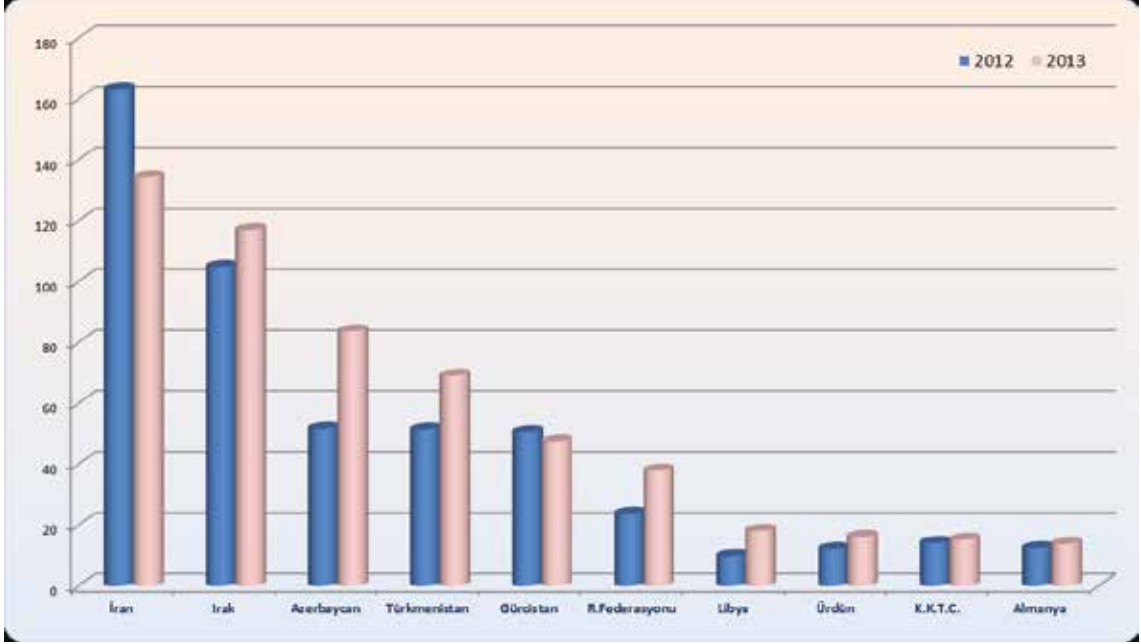
Şekil 9. Türkiye Geneli Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sektörü İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon \$)

Tablo 15’ de verilen 2013 yılında ağaç ve ahşap eşya ihracatı ise bir önceki yıla göre %11,5 artarak 785,6 milyon \$ olmuştur. En fazla ağaç ve ahşap eşya ihracatı İran, Irak ve Azerbaycan’a gerçekleştirilmiştir. İran’a olan ihracatımız %17,7 azalırken Irak’a olan ihraca-

tımız %11,5 ve Azerbaycan'a yönelik ihracatımız %61,8 oranında artmıştır. Ağaç ve ahşap eşya ihracatının yapıldığı ilk 10 ülke Şekil 10' da verilmiştir.

Şekil 10. Türkiye Geneli Ağaç ve Ahşap Eşya Sektörü İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon \$)

Bu ilk on her bir ülkeye yapılan ihracat miktarı ve satış değerleri Tablo 16'da verilmiştir. İhracatta en büyük pay (yüz bin ton ve üzeri) sırasıyla Irak, İran, S. Arabistan, Libya, İngiltere ve diğerleri olarak görülmektedir.

Tablo 15. Türkiye' nin İlk On Ülkeye Yaptığı İhracatın Detayları

Ülke	2012			2013			2012 (Ocak-Haziran)			2013 (Ocak-Haziran)		
	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)
Irak	349,1	760,2	2,2	391,3	872,6	2,2	155,8	342,6	2,2	180,1	404,7	2,2
İran	261,6	326,2	1,2	272,7	321,4	1,2	139,8	163,0	1,2	95,5	129,6	1,4
Azerbaycan	96,0	215,5	2,2	135,1	290,1	2,1	52,0	129,3	2,5	64,0	158,9	2,5
Libya	121,8	287,5	2,4	143,3	368,4	2,6	42,1	96,1	2,3	70,5	145,1	2,1
Almanya	63,9	182,3	2,9	59,9	182,0	3,0	31,8	91,6	2,9	29,5	89,9	3,0
İngiltere	102,4	171,4	1,7	105,7	184,7	1,7	47,4	78,5	1,7	51,3	89,9	1,8
Türkmenistan	73,8	132,9	1,8	80,9	178,6	2,2	30,7	61,8	2,0	37,3	94,4	2,5
S.Arabistan	146,4	154,0	1,1	135,9	152,3	1,1	20,8	50,3	2,4	22,2	62,0	2,8
Gürcistan	39,0	94,2	2,4	41,0	112,2	2,7	61,6	65,5	1,1	54,4	67,9	1,2
İsrail	57,9	110,7	1,9	65,7	120,6	1,8	32,4	59,8	1,8	31,3	59,2	1,9
Toplam	2.267,0	4.312,2	1,9	2.469,9	4.990,0	2,0	1.105,9	2.078,9	1,9	1.149,7	2.339,4	2,0

Kaynak: TOBB veri tabanı

Bu ilk on ülkeden sadece S. Arabistan'a yapılan ihracat 2012 yılına göre azalmış (%-7,17), diğerlerinde artmıştır. Sektör, bu on ülkenin diğer beşinde de ihracat miktarını yüz milyon tonun üzerine çıkartmayı hedeflemektedir.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sanayi sektörü ithalatı; 2011 yılında 1.427.000.000 \$ iken 2012' de %13,45 artmış 1.466.057.000, 2013 yılında ise %3,5 azalmış ve 1.563.065.000 \$ olarak gerçekleşmiştir.

Ağaç mamulleri ve orman Ürünleri sektörünün alt mal grupları bazında ithalatın yapıldığı ülkeler:

Kereste: Rusya Federasyonu, Ukrayna, Romanya, Kamerun, Bulgaristan, A.B.D., Kongo, Finlandiya, Burma, İsveç

Kaplama: Çin, A.B.D., Finlandiya, İtalya, Romanya, Almanya, Ukrayna, Bulgaristan, Brezilya, Gabon

Kontrplak: Rusya Federasyonu, Brezilya, Hindistan, Bulgaristan, Ukrayna, Letonya, Endonezya, Finlandiya, Vietnam, Romanya

Yonga ve OSB levha: Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Kanada, İtalya, ABD, Almanya, Sırbistan, Brezilya, Belçika

Lif levha: Almanya, Bulgaristan, İsviçre, Polonya, İtalya, Belçika, Rusya Federasyonu, Çin, Avusturya, Malezya

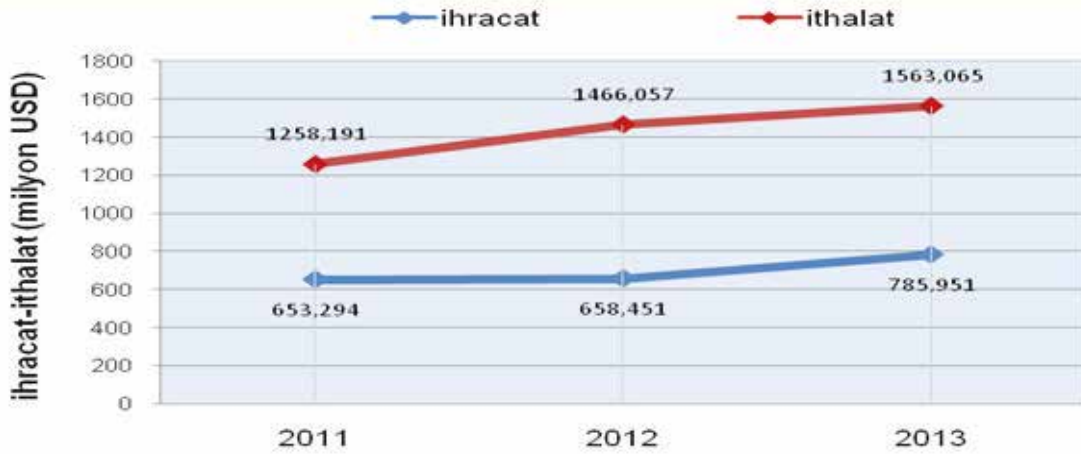
Ağaç mamuller ve orman ürünlerine ait ithalat - ihracat değerleri Tablo 16' da, bunlara ait seyir grafiği ise Şekil 11' de verilmiştir.

Tablo 16. Türkiye'nin Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri Sanayi Sektörü İthalat Değerleri (milyon \$)

Sektör	Tic. Faaliyet	2011	2012	2013
Ağaç mamuller	İthalat	1.258,19	1.466,05	1.563,06
	İhracat	653,29	658,45	785,95

Kaynak: TOBB veri tabanı

Şekil 11. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörü İthalat - İhracat Grafiği

Tablo 16 değerlendirildiğinde ağaç mamuller ve orman ürünleri sanayi sektörü son üç yıldaki ithalatının genel artış seyri 2013 yılında bir düşüğe geçtiği, bunun karşısında ilk iki yıldaki ihracatı yaklaşık aynı kalırken 2013 yılında yükselişe geçtiği görülmektedir. Bu durumda son üç yılda ağaç mamuller ve orman ürünleri sanayi sektörü ihracatının ithalatı karşılama oranı; 2011 yılında %51,9, 2012 yılında %44,9 ve 2013 yılında ise %50,3 olarak gerçekleşmiştir.

Odun ve odun esaslı malzeme kullanılan mobilya sektöründe ithalat seyri 2012 yılında azalma (%14,5) ve 2013 yılında ise artış (%22,5) ile sürmüştür. Kâğıt sektöründe ithalat 2012 yılında % 7,3 azalmış, 2013 yılında ise tekrar % 7,3 artmıştır. Ağaç mamuller ve orman ürünleri sanayi sektörü ile kâğıt ve mobilya sektöründe son üç yılın ithalat değerleri Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Türkiye’nin Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri, Mobilya ve Kâğıt Sektörü İthalatı

Sektörler	2011			2012			2013		
	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)
Mobilya	111,0	668,0	6,0	96,0	571,0	5,9	122,0	700,0	5,7
Kâğıt	2.813,0	3.109,0	1,1	2.924,0	2.882,0	1,0	3.036,0	3.091,0	1,0
Ahşap Eşya	2.545,0	1.427,0	0,6	3.807,0	1.619,0	0,4	2.723,0	1.563,0	0,6

Kaynak: TÜİK veri tabanı

6. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörünün SWOT Analizi

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörüne yönelik analiz raporları, çeşitli kamu ve meslek kuruluşların hazırladıkları araştırma ve inceleme raporları ayrı ayrı incelendiğinde ağaç mamuller ve orman ürünleri sektöründe güçlü ve zayıf yönlerin, sektöre yönelik fırsat ve tehditlerin son bir kaç yıllık sürede fazla değişmediği görülmektedir.

Ağaç mamuller ve orman Ürünleri sanayinin ana mal grupları olan kereste ve parke, kaplama ve kontrplak ve levha üretimi işletmelerinde güçlü ve zayıf yönler, fırsat ve tehditler bakımından önemsiz farklılıklar ile büyük bir benzerlik söz konusudur. Bu nedenle, orman ürünleri sektörüne yönelik ortak bir SWOT analizi yapıldığında,

Sektörün Güçlü Yönleri

- > Sektördeki işletmelerin özel sektöre ait olması nedeniyle dinamik ve gelişmeye açık bir yönetime sahip olmaları
- > Kalite bilincinin artması
- > İhracat yapma bilincinin artması
- > İşçilik maliyetlerinin AB ülkelerindekine göre düşük olması
- > İşletmelerin modern teknolojiyi yakından takip etmesi
- > Sektörün uluslararası pazarlara açılmış bulunması
- > Üretim ve kalite standartlarını yükseltmek için gayret gösterilmesi
- > İşletmelerin ürün çeşitliliği sağlamaya yönelik gayretlerinin artması

- > Sektöre ait mesleki çatı kuruluşların birçok uluslararası kuruluşlara üye olmaları
- > Sektöre yönelik çözüm sağlayan bazı teşvik yasalarının çıkmış olması

Sektörün Zayıf Yönleri

- > Yerli hammadde temininde mevcut olan zorluk ve eksiklikler
- > Yasa ve yönetmeliklerde mevcut olan eksiklikler
- > Eğitimli kalifiye personel eksikliği
- > İthal hammadde temininde mevcut olan zorluk ve eksiklikler
- > Sermaye darlığı, kredi temini vb. finansal sorunlar
- > Ürün standartları bilgisinin yetersizliği
- > Atölye tipi üretimin hala yaygın olarak uygulanması
- > Talep eksikliği ve tüketim piyasasının darlığı
- > Gelişmeye yönelik Ar-Ge çalışmalarının yetersizliği
- > İşletmelerin uluslararası pazarlarda tanıtım eksikliği
- > Ulusal ve uluslararası fuarlara katılım yetersizliği
- > Markalaşma yetersizliği
- > İşletmelerin kurumsallaşamaması
- > Enerji maliyetlerinin yüksekliği
- > Ürün çeşitliliğinin ve kalitesinin düşük olması
- > AB Standartlarının bilinmemesi
- > Sektörün temel değerlerine yönelik bir bilgi bankasının bulunmaması

Sektöre Yönelik Fırsatlar

- > AB'ye üyelik sürecinin devam ediyor olması ve bu durumun gelişme motoru etkisi yapması
- > AB ülkelerinde işçilik maliyetlerinin yüksek oluşu
- > Çevremizdeki birçok az gelişmiş ülke pazarlarına yakınlık
- > Çevremizdeki ülkelere göre eğitim ve teknolojik seviye bakımından daha iyi olmamız
- > Sektörün özellikle Orta Avrupa, Afrika ve Orta Asya ülkelerine açılması
- > Ülkemizdeki genç nüfusunun sektöre yönelik kaynak oluşturması

Sektöre Yönelik Tehditler

- > İç ve dış ekonomik belirsizlikler
- > Çevremizde yer alan ülkelerdeki iç savaş, siyasi ve sosyal istikrarsızlıklar

- > AB uyum sürecinde orman ürünleri ile ilgili sertifikalandırma, çevre, sağlık vb. konularındaki sınırlama dayatmaları
- > Çin faktörü (İşçilik maliyetinin düşüklüğü ve ürün çeşitliliğini artırma yöntemleri ile hammaddenin tamamının değerlendirilmesinin sağladığı avantajlar nedeniyle)

7. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörünün Yapısal Sorunları ve Çözüm Önerileri

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sanayi sektörünün tüm alt mal grubu işletmelerinde mevcut yapısal sorunlar ortak özelliklerde olup, bunlara yönelik çözüm önerileri aşağıda temel başlıklar altında verilmiştir. Bunlar:

Hammadde Üzerindeki İlave Vergi Yükleri (Fonlar):

Orman işletmeleri tarafından ihale yolu ile yapılan satışlardan; Ağaçlandırma Fonu için %3 ve Bakanlık Fonu için %3 gibi paylar alınmakta, diğer küçük oranlı fonlar ve KDV ile birlikte bu oran %27,5' i bulmaktadır. Tüm bu vergi ve fonlar üreticiye olan hammadde maliyetini artırmaktadır.

Çözüm Önerisi: Özellikle yüksek oranları ile hammadde maliyetini artıran Ağaçlandırma fonu ve Bakanlık Fonu'nun kaldırılması ile yerli hammadde kullanım ve temininde bir rahatlama meydana gelecek ve ithalat için harcanan döviz içeride kalacaktır.

Hammadde Fiyatlarının Yüksekliği:

Kereste, parke, palet, kontrplak ve levha Sektöründe faaliyet gösteren işletmeler, odun hammaddesi fiyatlarının yüksekliği nedeniyle dış rakipleriyle rekabet edememektedir. Odun hammaddesi Rusya' ya göre üç, Avrupa'ya göre iki misli daha pahalıdır. Odun hammaddesinin pahalı olması, ürün fiyatlarını olumsuz etkilemekte, ülkemize dışarıdan daha ucuz kereste ve levha girişine sebep olmakta, ihracatta rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir.

Çözüm Önerisi: Devletin odun satış fiyatlarının Avrupa ve diğer ülkelerdeki orman emvali fiyatları ile rekabet edebilecek seviyeye gelebilmesi için, maliyeti en fazla etkileyen ana unsuru

olan tevzii masraflarında (satış fiyatının %46 ile %65'ine tekabül etmektedir) yasal düzenleme yapılarak orman yollarının döner sermaye bütçesinden özel bütçeye alınması sağlanmalıdır. Bu düzenleme orman emvali fiyatlarında %50 civarında ucuzlama sağlayabilir.

Kalifiye Eleman Yetersizliği:

Küçük ve orta ölçekli ağaç mamulleri ve orman ürünleri işletmelerinde yüksek kalite ve verimliliğe sahip üretimi gerçekleştirebilecek yeterince kalifiye işçi ve teknik eleman istihdam edilememektedir. Sektör işletmelerinde çoğunlukla vasıfsız işçiler ile üretim yapılmaktadır. İstihdam üzerindeki yükler kalifiye eleman istihdamını zorlaştırmaktadır.

Çözüm Önerisi: Yüksek kalitede ürün üretmek ve verimliliği artırmak amacıyla bu alanda eğitim almış teknik eleman çalıştırılması ya da işletmelerin mevcut kendi elemanlarını dönemsel olarak yoğunlaştırılmış teorik ve uygulamalı mesleki eğitim almaları teşvik edilmelidir.

Ağaç mamulleri ve orman ürünlerinde yönelik eğitim-öğretim yapan fakülte, yüksek okul ve meslek lisesi mezunlarının işletmelerde belli oranlarda işçi, teknisyen ve mühendis olarak istihdamına yönelik yasa mevzuat çıkarılmalıdır.

Çalışanların SGK primleri, uluslararası standartlar dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

Test ve Ar-Ge Analiz Laboratuvarı Eksikliği:

Ağaç mamuller ve orman ürünlerinde yönelik kalite analizi ve testlerinin yapılabileceği yeterli sayıda ve akredite olmuş uzmanlık laboratuvarı bulunmamaktadır. İşletmelerde bu alanda çalışan uzman personel istihdam edilmemekte veya işletmenin mühendis personeli kendi işine ilaveten analiz ve araştırma geliştirme faaliyetlerini de yürütmektedir. Bu analizlerin yurt dışında yapılması durumunda ise, hem zaman hem de döviz kaybı oluşmaktadır.

Çözüm Önerisi: Üniversitelerin ağaç mamuller ve orman ürünlerinde yönelik bölümleri ile özel sektör ortaklığında bu alana has hizmet verebilecek ileri test ve Ar-Ge analiz laboratuvarları kurulmalıdır.

Ar-Ge laboratuvarlarında geliştirilen bilgi ve verileri dayalı olarak bir bilgi bankası kurulmalı ve tüm işletme ve araştırmacılar bu sisteme bağlanmalıdır.

Enerji ve Gümrük Vergisi Maliyetinin Pahalılığı:

Sektör kuruluşlarının ihracatta rekabet gücünü zayıflatan en önemli faktör, yüksek enerji maliyeti ve yüksek gümrük vergisidir. Ayrıca, bazı ülkelerin orman ürünlerinde yüksek oranlı gümrük vergisi uygulaması ve buna yükleme taşıma maliyetlerinin eklenmesi satın alınan hammaddenin maliyetini artırmaktadır. Bu durum sektörün rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir.

Çözüm Önerisi: Sektörün rekabet gücünün korunması için üreticiye yönelik enerji fiyatlandırma politikaları yeniden düzenlenmeli ya da üretim ve istihdam artışı karşılığında enerji ucuza sağlanmalıdır.

Rusya, Azerbaycan, Cezayir, İran tarafından Türk ürünlerinde uygulanan yüksek oranlı gümrük vergisinde iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.

Teknoloji Yetersizlik:

Özellikle kereste, parke ve kaplama sanayi işletmeleri iç piyasanın ihtiyacını karşılama amacıyla kurulmuş olup, çoğunlukla küçük işletmeler şeklinde yapılmışlardır. Küçük ölçekli işletmeler ülke bazında yayılmış olup, yeni teknoloji kullanımları sınırlıdır. Bu kuruluşlarda da Ar-Ge çalışmaları pahalı bir faaliyet olması nedeniyle oldukça yetersizdir. Bir miktar modernizasyon sağlanarak bugünkü gelinen noktada, hem iç piyasanın ihtiyacını karşılamaktalar ve hem de birçok Ortadoğu, Orta Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Asya ülkelerinin pazarlarına hitap edebilme birikimine sahip hale gelmişlerdir. Kontrplak ve levha sektöründe üretim hattı sistemleri teknolojisi diğerlerine rağmen daha modern ve yüksek teknolojik düzeydedir.

Çözüm Önerisi: Sektör kuruluşlarının Ar-Ge çalışmalarına yönelmesi, imalatta yeni teknolojilerin kullanılması, küçük işletmelerin bir araya gelerek fabrika ölçekli üretime geçmeleri, ürün çeşitliliği ve sertifikalı ürün satışının artması, meclisten geçmiş ve yürürlüğe girmiş olan bölgesel kalkınma ve teşvik yasasından maksimum düzeyde yararlanılması, yasa gereği sektör kuruluşlarının alan projeleri kapsamında desteklenmesi ve ilk adımda teknolojik olarak yenilenebilmeleri, Ar-Ge ve teknolojik yetersizlik sorunu çözebilir.

Yatırım ve Finansman Yetersizliği:

Özellikle kereste, parke ve kaplama sektörlerinde gittikçe zorlaşan rekabet şartları, atölye tipi üretim yapan işletmelerin fabrika tipi üretime geçmeleri için yeni teknoloji içeren yatırımlara yönelmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu durum toplam kurulu işletme sayısında azalma (kapanma veya birleşme nedeniyle), orta ölçekli ve modern teknolojiyle üretim yapan ihracata yönelik yatırımlarda artış ve kurumsal bir dönüşüm olarak ortaya çıkmaktadır. Bu dönüşüm yatırımları süreci; öz kaynakların ve teşviklerin yetersizliği, bölgesel kalkınma ve teşvik yasasından yeterince yararlanamama ve kredi maliyetlerinin pahalılığı gibi birçok nedenden dolayı yapılamamakta ya da yavaş seyretmektedir.

Çözüm Önerisi: Teknoloji bakımından CNC kontrollü tezgâhlar ile kurutma, buharlama ve emprenye tesislerine daha çok yatırım yapılmalıdır. Bu ihtiyacın karşılanması için bölgesel kalkınmayı ve teşvikleri esas alan yeni yasanın öncelikli olarak sektör kuruluşlarının desteklenmesinde kullanımı sektöre özel avantajlar sağlayabilir.

8. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörünün Genel Değerlendirilmesi

Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İmalat Sanayi Sektörü (mobilya hariç);

- > Ağacın hızarlanması, planyalanması ve emprenye edilmesi,
- > Tahta plaka imalatı, kontrplak, yonga levha, sunta, diğer pano ve tahtaların imalatı,
- > İnşaat kerestesi ve doğrama imalatı,
- > Ahşap konteyner imalatı,
- > Diğer ağaç ürünleri, ağaç mantarı ürünleri, saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı

olmak üzere beş alt sektörden ve ayrıca bunlara ilaveten

- > Orman dışı ürünler' den oluşmaktadır.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri imalat sanayi sektörü, iç piyasanın ihtiyacını karşılamasının yanında son yıllardaki gelişmeler doğrultusunda; AB, Rusya, Orta ve Kuzey Afrika, Orta-asya ve Ortadoğu pazarlarına hitap edebilme birikimine sahip olmuştur. Bu ülke toplulukları, kıtalar ve bölgelerdeki yeni pazarlarda kendine pay aramakta ve işbirliği ilişkileri kurmaktadır.

Ağaç Mamulleri ve Orman ürünleri imalat sanayi sektörünün ana mal ve alt mal gruplarının üretiminde mühendis, teknisyen, usta, işçi ve idari personel olmak üzere toplam 59 881 kişi istihdam edilmektedir. 2013 yılında sektör alt mal gruplarının imalatında istihdam edilen personel durumu Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18. Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İmalat Sanayi Sektöründe İstihdam Durumu (2013)

Sektör	İşletme sayısı	Personel istihdamı (kişi)					Toplam
		M	T	U	İ	İD	
Kereste	755	220	174	1.787	10.036	1.236	13.480
Doğrama	156	147	77	561	3.789	586	5.160
Parke	144	605	417	1.220	6.910	1.147	10.324
Kaplama	147	509	484	1.071	7.208	1.109	10.398
Ahşap kutu	122	48	36	334	1.969	277	2.664
Kontrplak	79	180	118	552	3.350	388	4.588
Yonga levha	39	369	327	775	3.373	666	5.520
Lif levha	108	340	333	728	4.174	701	6.286
GENEL TOPLAM	1.550	2.418	1.966	7.028	40.809	6.110	59.881

Kaynak: TOBB veri tabanı

Ağaç mamulleri ve orman ürünleri sektöründe çalışma emek-yoğun karaktere sahip bir faaliyettir. Bu nedenle imalat hattında üretim bizzat işçi ve ustalar vasıtası ile gerçekleştirilir. Sektörde çalışan mühendis ve teknisyen sayısı 4.384, işçi ve usta sayısı 47.837 kişidir. Bu durumda sektörde çalışan her 20 usta ve işçi başına 1 mühendis, her 25 usta ve işçi başına 1 teknisyen düşmektedir.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri imalatı sektörünün son dört itibariyle işyeri sayısı, istihdam, üretim değeri gibi temel değerleri Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri İmalat Sanayi Sektörü Temel Göstergeleri (NACE Rev.2)

Yıllık Değerler	2010	2011	2012	Değişim (%)	2013 (Tahmini)
Girişim sayısı	23.134	23.810	25.000	2,9	25.725
Yerel birim sayısı	23.749	24.457	25.166	2,9	25.895
Çalışan sayısı	67.680	67.796	67.911	-11,83	59.881
Ücretli Çalışan Sayısı (Kişi)	43.463	44.286	45.123	1,89	45.975
Personel maliyetleri (TL)	603.227.168	686.578.774	781.395.302	13,8	889.227.854
Maaş ve ücretler (TL)	508.053.426	576.803.318	654.844.806	13,5	743.248.855
Sosyal güvenlik masrafları (TL)	95.173.742	109.775.456	126.615.010	15,3	145.987.107
Ciro (TL)	7.827.099.494	9.565.504.751	11.690.003.356	22,2	14.285.184.101
Mal ve hizmetlerin toplam satın alımları (TL)	6.706.135.448	8.233.119.672	10.106.977.709	22,7	12.401.261.649
Mal ve hizmet stokundaki değişimler	395.885.329	443.320.723	496.439.875	11,9	555.516.220
Üretim Değeri (TL)	7.330.793.114	8.787.359.497	10.532.529.093	19,8	12.617.969.854
Faktör Maliyetiyle Katma Değer (TL)	1.512.925.288	1.760.587.507	2.048.619.623	16,3	2.382.544.622

Kaynak: TÜİK veri tabanı

Tablo 20 incelendiğinde çalışan sayısı hariç sektörün tüm temel değerlerinde büyüme meydana gelmiş ve son üç yılın değişim oranlarına göre tahmini olarak 2013 yılı temel değerleri hesaplanmıştır.

İşyeri sayısı açısından imalat sanayi toplam işyeri sayısının yaklaşık %9'unu oluşturan ağaç mamulleri ve orman ürünleri sektörü, istihdam açısından imalat sanayi toplam istihdamının %2,5'ini oluşturmaktadır.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörünü;

- > Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşundan 12,
- > Türkiye'nin en büyük 500 şirketinden 4 kuruluş ve şirket temsil etmektedir.

Türkiye'deki faaliyet gösteren her 100 işletmeden 0,7'si ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörüne aittir.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü 2013 yılında tüm ana ve alt mal gruplarında olmak üzere;

- > 3,1 milyar \$ ihracat,
- > 2 milyar \$ ithalat gerçekleştirmiştir. Sektörün Türkiye'nin toplam ihracatı ve ithalatı içindeki payı sırasıyla %2,3 ve %2,5'tir.

Türkiye'deki kayıtlı çalışan her 100 kişiden 0,9'u (yaklaşık biri) ağaç mamuller ve orman ürünleri sektöründe çalışmaktadır.

Türkiye'de ağaç mamuller ve orman ürünleri sektöründe istihdam edilen her 100 kişiden 4'ü mühendis olarak çalışmaktadır.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü ülkenin her bölgesinde en yaygın sektör olarak yer almaktadır.

Özel sektörde faaliyet gösteren işletmelerin vergi öncesi karlarının yüzde 0,5'ini ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü yapmaktadır.

Ödenen her 1000 TL'lik

- > Kurumlar vergisinin 5 TL'sini,
- > Gelirler vergisinin 4 TL'sini ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü ödemektedir.

Ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü geri ve ileri bağlantıları bakımından, imalat sanayi içindeki birçok sektörle etkileşim içindedir. Yarı mamul niteliğinde ürün üreten sektör, sahip olduğu yapı itibarıyla birçok sektörle bağlantısı olan bir sektördür. Bu nedenle sektörün hem geri bağlantısı hem ileri bağlantısı yüksektir. Bu açıdan değerlendirildiğinde; sektör

doğrudan geri bağlantı katsayısı “bir birimlik sektör üretimi için diğer sektörlerden kullandığı birim girdi” açısından imalat sanayi içinde 22 alt sektör arasında 7. sıradadır. Doğrudan ileri bağlantı katsayısı ”sektör üretiminin diğer sektörler tarafından üretim için kullanılan kısmı” açısından da imalat sanayi içinde 7. sıradadır.

Dış ticaretteki rekabet gücünü belirleyen RCA değeri bakımından ağaç mamuller ve orman ürünleri sektörü, imalat sanayindeki 22 sektör içinde 11. en yüksek değere sahiptir. Ağaç ürünler sektörünün RCA değeri sınırda olup eğilim olarak sabit görünmektedir. Alt sektörlerden:

İnşaat kerestesi ve doğrama imalatı ve ahşap konteyner imalatının rekabet gücü yüksek, eğilimi sabit,

Ağacın hızarlanması, planyalanması ve emprenye edilmesi ve diğer ağaç ürünleri imalatının rekabet gücü düşük ve eğilim sabit,

Tahta plaka imalatı, kontrplak, yonga levha, sunta, diğer pano ve tahtaların imalatında ise rekabet gücü sınırda ve artış eğilimindedir.

Sonuç olarak; emek yoğun bir sektör olan sektörün Ar-Ge çalışmalarına yönelmesi, sertifikalı ürün satışının artması, yeni teknolojilerin kullanılması, işletmelerin atölye ölçekli üretimden fabrika ölçekli üretime geçmeleri potansiyelin etkin biçimde kullanılmasını sağlayabilir. Ancak, giderek yoğunlaşan rekabet, atölye tipi üretim yapan işletmelerin fabrika tipi üretime geçmeleri için yeni teknoloji içeren yatırımlara yönelmelerini zorunlu kılmaktadır. Uluslararası pazarlarda rekabet gücüne sahip olabilmek için mikro ölçekli, eski ve düşük kapasiteli makinelerle üretim yapan işletmelerin, teknolojik düzeylerini ve ürün kalitesini yükseltmesi gerekmektedir. Aksi durumda, bu tür işletmelerin rekabete dayanamayıp kapanmaları, işletme sayısı ve ortalama çalışan sayısında azalma olması kaçınılmazdır.

9. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri Sektörünün Rekabet Gücünün Artırılması

Orman ürünleri işletmeciliğiyle uğraşan işletme stratejilerini ve mal politikalarını etkileyen faktörler hammadde temin edilebilirliği, imalat teknolojisi ve pazar talebi olarak sıralanabilir.

Türkiye'nin kereste sektörü ve diğer alt faaliyet sektörleri bu anlamda değerlendirildiğinde;

- > Pazar talebi kendi kaynaklarımızdan üretilen kereste ve diğer üretim girdileri ile karşılanamamaktadır.
- > Ürünlerin fiyatları çok yüksek, buna karşın bazı ürünlerin kaliteleri de ihtiyaca cevap verememektedir.
- > İthalat yoluyla ucuza temin edilen ürünlerle karşılanan ihtiyacın uzun vadeli bakıldığında rasyonel çözümüne yönelik çalışmalara gidilmesi gerekmektedir.
- > Sektörde üretimin yeterince istikrarlı olmamasının yanında, ülkemizde genellikle kalite garantisi verilememekte ve standartlara ilişkin güven problemi yaşanmaktadır.
- > Eğitim eksikliği, depolama, ambalajlama ve veri arşivleme gibi konularda da büyük eksiklikler gözlenmektedir.

Kurulu kereste işletmelerinin, pazar ihtiyacı, kapasite ve teknoloji, ormanlarımızın verim gücü, ürün cinsi gibi önemli faktörler dikkate alınarak geliştirilmesi de faydalı olacaktır.

Hammadde açığının kapatılması için; kereste üretimini yapan ve adeta tekel durumunda olan, Orman Genel Müdürlüğü'ndeki üretim maliyetlerinin düzenlenmesinin ve verimliliği artırıcı uygulamalara gidilmesinin de söz konusu sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır.

Türkiye’de kereste sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde ISO 9000 veya ISO 14000 belgeleri yaygınlaştırılmalıdır. Sertifikalandırma ve Ar-Ge faaliyetlerine önem verilmesi, çalışan mühendis ve teknik eleman sayısının artması, girdi kalitesinin istikrara kavuşturulması, kurutma, buharlama ve emprenye işlemlerinde teknik esaslara uyulması, sertifikalı ürün kullanımının yaygınlaşması ve çevre konularına önem verilmesi sektörün rekabet gücünü artıracaktır.

Ahşap kaplama malzemeleri sektöründe tam kapasite ile çalışılmamaktadır. Bunun nedenlerin başında;

- > Talep yetersizliği, hammadde yetersizliği ve finansman sıkıntısı yer almaktadır.
- > Kaplama üretim standartları TSE tarafından belirlenmiş olmakla birlikte firmaların %98’i belirli bir standarda uymadan üretim gerçekleştirmektedirler. Bu durum kaliteli üretimi de dolaylı olarak etkilemektedir.

Ahşap kaplama sektöründe hammadde açığı ve finansman sıkıntısının kapatılması için işletmelerin bölgesel kalkınma ve teşvik yasası kapsamında yürütülen projelere dâhil olmaları ve kaplama üretimi için uygun tomruk ithalatı ve ithalatta kolaylıklar sağlanmalıdır.

Kaplama üretim işletmelerinde kalite ve standartlaşma ile ilgili birimler kurulmalı ve bu birimlerde bilgi, beceri bakımından iyi yetişmiş ve tecrübeli personel istihdam edilmelidir.

Yonga ve lif levha sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların çoğunluğu TSE kalite yeterlilik belgesi ve TSE uygunluk belgelerini almıştır. İşletmeler üretimlerinde standartlara uymaktadırlar. Ayrıca, bazıları ISO 9001, ISO 9002, ISO 14000, OHSAS 18001 ve SA 8000 standart belgelerine sahiptir. Sektördeki kapasite kullanım oranları yonga levha için % 80, lif levha için ise %97’dir. Kuruluşların çoğunluğu TSE kalite yeterlilik ve TSE uygunluk belgeleri, bazıları ise ISO 9001,ISO 9002, ISO 14000, OHSAS 18001 ve SA 8000 standart belgeleri almışlardır. Buna göre, sektörün kaliteli üretim yaparak rekabet gücünü koruduğu söylenebilir.

1. 2010, 2011, 2012 ve 2013 Yılı TOBB Sanayi Veri Tabanı
2. 9. Beş Yıllık Kalkınma Planı Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Özel İhtisas Komisyonu Raporu
3. 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı Geçici Sonuçları
4. İstanbul İhracatçı Birlikleri Gn. Sek. Ağaç Mamuller ve Orman Ürünleri İhracat Değerlendirmesi
5. Orta Anadolu Ağaç Msamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Sektör Raporları
6. 2010, 2011, 2012 ve 2013 Yılı TÜİK Verileri
7. Çevre ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü/2010 Yılı Orman Ürünleri Piyasasındaki Gelişmeler ve Beklentiler Raporu
8. Kalkınma Bankası Ağaç Ürünler Raporu
9. TOBB Orman Ürünleri Sanayi Meclisi Raporu – 2011, 2012
10. İstanbul Sanayi Odası Dış Ticaret Verileri
11. TOBB-VII. Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası Raporu
12. Türkişttime İhracat Stratejileri
13. İmalat Sanayi ve Ana Sektörlerinin Performans, Yapısal ve Mekânsal Özellikleri Açısından Değerlendirilmesi
14. TÜSİAD – İmalat Sanayi Sektörleri Rekabet Göstergeleri Raporu
15. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı – TR81 Düzey 2 Bölgesi Mobilya ve Orman Ürünleri Sektörü Analiz Raporu
16. Maliye Bakanlığı – Yıllık Ekonomik Rapor 2013

www.tobb.org.tr

Dumlupınar Bulvarı No: 252
(Eskişehir Yolu 9. Km.)
06530 Çankaya / ANKARA

